

2024 | TOIMINTA- KERTOMUS

AUTISMILIITTO

Autism Finland rf | Autism Finland

TOIMISTO

Hämeentie 105 2 A
00550 HELSINKI

NEUVONTAPALVELU

ma-ke klo 12-15
puh. 050 467 3130

www.autismiliitto.fi

facebook.com/Autismiliitto

x.com/Autismiliitto

instagram.com/autismiliitto

youtube.com/Autismiliitto

Kansikuva: Netta Lehtola

Taitto: Mervi Nygård

SISÄLLYS

1. AUTISMILIITTO RY	4
2. ORGANISAATIO	6
3. VAIKUTTAMISTOIMINTA	9
4. JÄRJESTÖTOIMINTA	14
5. VERTAIS- JA KOKEMUSTOIMINTA (VeKo-toiminta)	21
6. AUTISMILIITON KOULUTUSTOIMINTA	29
7. VIESTINTÄ	32
8. eAUTISMI-PROJEKTI	43
9. YHTEENVETO	48
10. LIITE 1 JA 2, TILINPÄÄTÖS JA TASE 2024	51

Liiton henkilökunta Helsingin toimiston muuttovalmisteluissa.

1. AUTISMILIITON TOIMINTA

Autismiliitto jatkoi vuonna 2024 päämäärätietoista toimintaa autismikirjon ihmisten ja heidän läheistensä yhdenvertaisuuden, vaikutusmahdollisuuksien ja hyvän elämän toteutumisen edistämässä. Liiton toimintaa ohjasivat vuonna 2020 hyväksytyt strategiset tavoitteet. Uusi strategia työstettiin vuoden aikana ja strategiasta päätettiin toukokuun liittokokouksessa.

Vuonna 2024 näkyi edelleen kasvava kiinnostus autismikirjon asioita kohtaan. Tämä näkyy myös kasvavana kysyntänä Autismiliiton toiminnalle. Ylen Kirjolla-tv-sarjan toinen tuotantokausi alkoi syksyllä 2024. Sarja ja etenkin sarjan pääroolissa olleet henkilöt ovat olleet paljon julkisuudessa ja lisänneet kiinnostusta autismia kohtaan. Liiton ja yhteistyökumppaneiden pitkäjänteinen työ on myös tuottanut tulosta ja autismitietoisuus on yhteiskunnassa vahvistunut.

Vaikuttamistyö oli edellisen vuoden tavoin erittäin aktiivista. Vammaispalvelulain käsittelyn käänteet jatkuivat vuonna 2024. Lisäksi perusopetuslain uudistus oli keskeisessä roolissa sekä hyvin poikkeuksellisesti jo ennen lain hyväksymistä käynnistetty opetussuunnitelman uudistustyö. Omia lausuntoja annettiin vuoden aikana yhteensä 15, mikä on ennätyksellisen paljon.

Liiton suurin vuosittainen tapahtuma Autismin talvipäivät järjestettiin Tampereella, tarjolla oli myös etäosallistumismahdollisuus. Tapahtuma oli onnistunut. Etäosallistuminen mahdollisti myös maantieteellisesti etäämmältä osallistumisen sekä hieman edullisemman osallistujahinnan.

Neuvontapalvelun kysyntä oli edelleen kasvussa. Yhä useampi puhelu jäi valitettavasti myös vastaamatta. Jäsenyhdistysten tukeminen toteutui säännöllisesti mm. suljetussa puheenjohtajasiihteerin PuSi-Facebook-ryhmässä, Teams-tapaamisissa sekä jäsenyhdistyksittäin tapahtuneissa yhteydenpidossa. Tukea annettiin mm. järjestöhallinnollisiin kysymyksiin.

Autismiliiton henkilökunta vuoden 2024 Autismin talvipäivillä Tampereella. Kuva: Teemu Muukkonen

Vertais- ja kokemusasiantuntijatoiminta jatkui aktiivisena. Kokemusasiantuntijoiden kysyntä on ollut viime vuodet poikkeuksellisen suurta. Vuonna 2024 osasta kokemusasiantuntijoista koulutettiin ns. kokemusvaikuttajia. Tällä vahvistettiin heidän mahdollisuuttaan osallistua erityisesti alueelliseen ja paikalliseen vaikuttamistyöhön, mutta myös liiton vaikuttamistyöhön.

E-Autismihankkeella oli aktiivinen vuosi. Kirjokartta-sivusto avattiin loppuvuodesta. Hankkeen podcast jatkui suosittuna ja toi uudenlaista lisää liiton toimintaan.

Koulutustoiminnalla lisättiin autismitietoisuutta yhteiskunnassa.

Toiminnan tuloksellisuuden seuranta ja arviointia tehtiin suunnitelmallisesti. Toiminnasta kerättiin palautetta sidosryhmille, jäsenyhdistyksille, henkilökunnalle ja liittohallitukselle suunnatuin palautekyselyin. Palautetta kerättiin myös lähes kaikista koulutuksista ja tapahtumista sekä neuvontapalvelusta.

Liiton toiminnan pääasiallinen rahoitus tulee STM:n alaisen sosiaali- ja terveysjärjestöjen avustuskeskus STEA:n kautta. Yleisavustuksen tasossa ei ole huomioitu kustannusten nousua, joten avustuksen taso on jäänyt vuosi vuodelta jälkeen kustannusten kehityksestä. Tätä vajetta on kompensoitu muilla tuloilla, joilla on rahoitettu myös avustusten yli menevät kustannukset. Autismiliiton tilauskoulutukset sekä Autismin talvipäivät tuottavat kohtuullisen osuuden liiton rahoitukseen. Pienempiä tulonlähteitä ovat jäsenmaksut, lahjoitukset sekä lehden tilaus- ja mainosmyyntitulot.

Yleisavustuksen tason jääminen jälkeen kustannuskehityksestä on tuottanut liitolle vaikeuksia. Painetun lehden kustannukset ovat olleet kasvussa, samalla kun mainosmyynnin tulot ovat laskeutuneet. Autismiliitto on ollut pakotettu hakemaan säästöjä toiminnastaan jo ennen valtion leikkauksia. Liittokokous teki toukokuussa 2024 vaikean

päätöksen muun muassa paperilehdestä verkkolehden siirtymisestä. Vuoden aikana irtisanottiin pitkäaikainen toimistoapulainen. Loppuvuodesta irtisanottiin myös osa-aikainen toimistosihiteeri. Syyskuun alussa luovuttiin säästösyistä Kouvolan aluetoimistosta. Helsingin toimisto muutti joulukuun alussa edullisempiin toimitiloihin. Yleisavusteinen henkilöstö oli myös lomautettuna kahden viikon ajan kesän 2024 aikana. Kaikista mahdollisista muistakin kuluista säästettiin. Esimerkiksi tapaamiset siirrettiin pääosin verkkotapaamisiksi, messuosallistumisia karsittiin, verkkokaupasta luovuttiin kuin myös joistakin käytössä olleista ei-välttämättömistä ohjelmistoista. Koko vuosi noudatettiin tiukkaa taloudenpitoa.

Vuonna 2024 maan hallitus päätti järjestöille vuodelle 2025 kohdentuvista rahoitusleikkauksista. Tämä tuotti epävarmuutta ja edellytti erilaisten vaihtoehtojen valmistelua tulevaisuuden tarpeisiin vastaamiseksi.

Taloudellinen epävarmuus tuotti monenlaista painetta ja kuormaa henkilöstölle ja koko organisaatiolle. Ensimmäisen kerran järjestöhistoriassa oli aika, jolloin järjestöjen rahoituksen päällä oli näin harmaita pilviä.

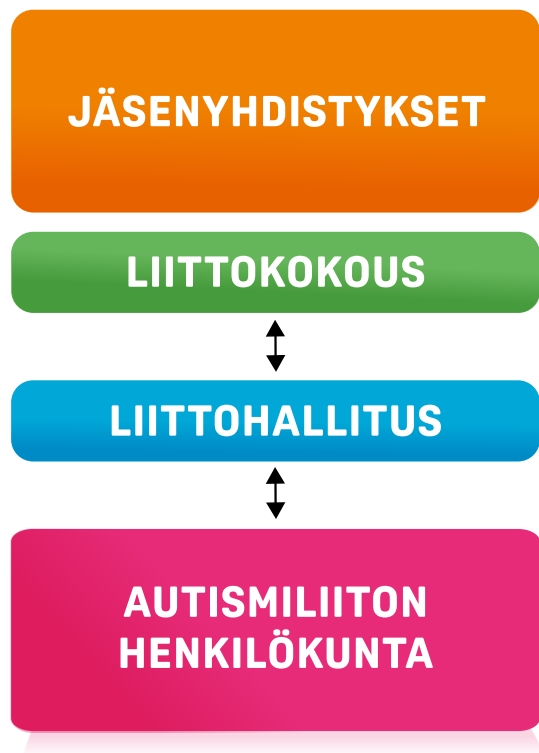
Autismikirjon henkilöiden asemaa heikensivät monet maan hallituksen tekemät leikkaukset esimerkiksi sosiaaliturvaan.

Vuoden 2024 toimintasuunnitelmassa liiton toiminnalle asetetut tavoitteet olivat

1. Lisätään autismitietoisuutta ja autisminmyönteisyyttä yhteiskunnassa
2. Vahvistetaan vahvaa tukea tarvitsevien autismikirjon henkilöiden oikeuksia
3. Edistetään autismikirjon ihmisten oikeutta osallisuuteen elämän eri vaiheissa
4. Liiton toiminta tukee ja vahvistaa jäsenyhdistyksiä

2. ORGANISAATIO

Autismiliitto ry ORGANISAATIOKAAVIO

Liittohallitus

Liittokokous valitsee kerran vuodessa liitolle hallituksen. Liittohallituksen puheenjohtajana toimi 1.1. – 25.5.2024 Teemu Muukkonen. Liittokokouksessa valittiin uudeksi puheenjohtajaksi Petra Hietala-Rasku.

Jäsenet ja varajäsenet 1.1. – 25.5.2024

Liittohallituksen jäsenet:

Teemu Muukkonen, pj.
Reijo Hämäläinen, vpj.
Meri-Johanna Fabritius
Sini Fomin
Kristiina Heiska
Veronica Riihijärvi
Marjukka Saarnisto
Ville Salminen
Johanna Vuori-Karvia

Varajäsenet sisäänkutsumisjärjestyksessä:

Liisa Ansio
Pia Karasjärvi
Antti Kolari

Jäsenet ja varajäsenet 25.5.2024-

Liittohallituksen jäsenet:

Petra Hietala-Rasku, pj
Marjukka Saarnisto, vpj
Sini Fomin
Kari Harjula
Reijo Hämäläinen
Antti Kolari 12.9.2024 alkaen
Veronica Riihijärvi 12.9.2024 asti
Jutta Rikola
Ville Salminen
Sanna Tomukorpi

Varajäsenet sisäänkutsumisjärjestyksessä:

Tarja Korhonen
Daria Satkovskaia

Liiton henkilökunta vuonna 2024

Toiminnanjohtaja

Satu Taiveaho

Hallintosihteeri

Johanna Eestilä

Viestintäkoordinaattori

Helin Vesala

Viestintäassistentti

Laura Hovilainen,

Paikka auki -hanke 14.4.2024 asti

Vaikuttamistoiminnan asiantuntija

Sari Valjakka

Koulutustoiminnan suunnittelija

Marko Lahti

Katja Orpana, työkokeilu 1.11.2023-31.1.2024

Järjestötyön tiimin asiantuntijat

Virpi Väisänen (Marjo Häyryn sijainen)

Jaana Anttila

Pia-Maria Topi

(75 % järjestötoiminta, 25 % koulutustoiminta)

Vertais- ja kokemustoiminnan päällikkö

Riikka Kiilo (Katriina Siiskosen

sekä Elina Havukaisen sijainen)

Vertais- ja kokemustoiminnan suunnittelija

Jenny Rosberg (Riikka Kiilon sijainen)

e-Autismi-hanke

Elina Havukainen, hankepääällikkö

Johanna Kyllönen, hankesuunnittelija

Toimistosihteeri

Anne Saarinen (75 %: n työaika)

Ramona Nurminen, työkokeilu 1.12.2023 - 8.5.2024

Toimistoapulainen

Aapo Ahtola (n. 1 pv/vko) 15.6. asti

Työvapaalla olleiden työntekijöiden (Elina Vienonen, Katriina Siiskonen ja Marjo Häyry) työsuhteet Autismiliitossa päättyivät vuonna 2024. Liiton henkilökunnan työterveyshuolto hankittiin Terveystalosta.

Jäsenyhdistykset

Autismiliiton varsinaisia jäseniä ovat eri puolilla Suomea sekä valtakunnallisesti toimivat jäsenyhdistykset (Taulukko 1). Vuoden 2024 lopussa liitossa oli 22 jäsenyhdistystä ja niissä yhteensä 3121 jäsentä: 3036 henkilöjäsentä ja 85 yhteisöjäseneksi laskettavaa jäsentä. Kannatusjäsenet lasketaan lähtökohtaisesti yhteisöjäseniksi, vaikka olisivat henkilöjäseniä.

Vuonna 2024 Autismiyhdistys PAUT ry erosi Autismiliitosta. Euroopan Autismikulttuuri yhdistys ry lopetti toimintansa.

Autismiliiton liittohallituksen 2024-2025 varsinaisia ja varajäseniä. Kuva: Satu Taiveaho.

Taulukko 1: Autismiliiton jäsenyhdistykset ja jäsenmäärät vuonna 2024.

Jäsenyhdistys	Henkilöjäsenet	Yhteisöjäsenet
Autismin Kirjon Pohjalaiset ry	170	9
Eijsveikeet, Pohjois-Savon ADHD-, Autismi- ja kielihäiriöyhdistys ry	146	8
Etelä-Savon ADA ry	58	0
Finlands Svenska Autism- och Aspergerförening rf	156	0
HYMY ry	36	0
Itä-Savon Puatti ry	26	0
Keski-Suomen Autismiyhdistys ry	192	9
Kymenlaakson Autismiyhdistys ry	68	1
Lapin autismikirjo ry	52	0
NAM - Neurokirjon Ammattilaiset ry	48	8
Neuropsykiatrisen kirjon yhdistys - Nepsytic ry	64	2
Pohjois-Karjalan nepsyt Aksoni ry	64	0
Pohjois-Suomen autismikirjo ry	533	9
Päijät-Hämeen Autismi- ja Asperger ry	132	1
Rett ry	82	11
Satakunnan SAMDY ry	177	6
Suomen Autismikirjon Yhdistys ry (ASY)	222	3
Suomen Autismikoira ry	56	0
Tampereen seudun Autismiyhdistys TSAU ry	391	10
Turun seudun Autismi- ja ADHD-yhdistys Aisti ry	318	6
Varkauden Seudun Nepsyt ry	16	0
Ylä-Savon Autismiyhdistys ry	29	2
Yhteensä	3036	85

3. VAIKUTTAMIS- TOIMINTA

Tavoite 1: Lisätään autismitietoisuutta ja autismi- myönteisyyttä yhteiskunnassa

Liiton vaikuttamistoiminnan ja edunvalvonnan keskeisenä tavoitteena on, että autismitietoisuuden lasten, nuorten ja aikuisten tarpeet tulevat huomioituksi suunnittelussa ja päätöksenteossa. Tavoitteena on, että yksin ja yhteistyössä eri verkostojen kanssa tehtävä vaikuttamistyö johtaa siihen, että autismitietoisuuden ihmisen erityistarpeet tulevat otetuksi huomioon yhteiskunnassa mm. lakihankkeissa.

Vuoden 2024 aikana annoimme ennätysmäärän omia lausuntoja, 15 kpl, mm. vammaispalvelulakiin ja oppimisen ja koulukäynnin tuen uudistamiseen liittyen. Vaikutimme myös useisiin Vammaisfoorumin kautta lähteneisiin lausuntoihin. Teimme 16 kannanottoa yhdessä verkostojen kanssa laajemman näkyvyyden ja vaikuttavuuden varmistamiseksi. Vaikuttamisen teemoista julkaistiin kolme mielipidekirjoitusta Helsingin Sanomissa, HBL:ssä ja maakuntalehdissä. (Taulukko 2) Osallistuimme vuoden aikana 12:a kuulemiseen. Olimme mm. eduskunnan sosiaali- ja terveysvaliokunnan ja yhdenvertaisuusvaltuutetun kuultavana vammaispalvelulaista sekä Vammaisten henkilöiden oikeuksien neuvottelukunnan kuultavana kansallisesta toimintaohjelmasta. Toimitimme tietoa kansanedustajille ja viranomaisille mm. kannoistamme vammaispalvelulakiin ja perusopetuslain muuttamiseen.

Vammaispalvelulain uudistukseen vaikuttaminen jatkui edelleen vilkkaana vuonna 2024 yhteistyössä kehitysvammajärjestöjen kanssa, kun maan hallitus päätti tarkentaa jo hyväksytyn lain soveltamisalaa. Nämä tarkennukset olisivat heikentäneet autismitietoisuuden henkilöiden asemaa

suhteessa alkuperäiseen aiemmin hyväksyttyyn lakiin. Vuoden 2024 annoimme kaksi lausuntoa vammaispalvelulaista ja olimme siitä eduskunnan sosiaali- ja terveysvaliokunnan kuultavana. Osallistuimme myös lukuisiin kannanottoihin ja tapasimme yhdessä kehitysvammajärjestöjen kanssa sosiaali- ja terveysvaliokunnan jäseniä.

Yhteistyössä kehitysvammajärjestöjen ja muiden järjestöjen kanssa vaikutimme mm. siihen, että toimintakykylähtöinen vammaisen henkilön määritelmä sosiaalinen toimintakyky mukaan lukien palautettiin takaisin soveltamisalapykälään. Erittäin tärkeää on, että autismi- ja neurokirjon henkilöt sekä lievästi kehitysvammaiset henkilöt mainitaan erikseen esimerkkinä välinputoajaryhmistä, jotka kuuluvat uuden vammaispalvelulain piiriin muiden myöntämisedellytysten täyttyessä. Muita parannuksia olivat mm. elämänvaiheessa tavanomaisen avun ja tuen tarpeen sekä palvelujen saatavuutta koskevan säännöksen poistaminen soveltamisalapykälästä.

Neurokirjoon liittyvät asiat ovat yhä vahvemmin nousseet julkiseen keskusteluun sekä keskusteluun myös eduskunnassa. Seurauksena on ollut, että tarve ja kysyntä liiton toiminnalle riippumattomana asiantuntijajärjestönä on vahvistunut entisestään. Esimerkiksi vaikuttamistoiminnassa olemme joutuneet priorisoimaan lausuntoja ja muuta toimintaamme rajallisten resurssien vuoksi.

Aiempaa useammat kansanedustajat ovat heränneet siihen, että neurokirjon ihmiset jäävät usein vaille tarvitsemiaan palveluja ja tukea. Kansanedustajien aloitteet neurokirjon asioista ovat lisääntyneet etenkin eduskunnan Nepsy-verkoston ansiosta. Eduskunnan Nepsy-verkosto teki vuoden aikana kaksi kirjallista kysymystä neurokirjon teemoista sekä aloitteen hyvinvointialueille neurokirjon toimenpideohjelman käynnistämistä. Yhteistyössä ADHD-liiton kanssa toimitimme kaikille kansanedustajille vaikuttamispaperin Neurotyypit-elokuvanäytöksen yhteydessä eduskunnassa. Autismiliitto toimii verkoston sihteerinä.

Tietoisuus autismikirjon ihmisten ja heidän läheistensä tarpeista lisääntyi (päättäjät, virkamiehet ja ammattilaiset) ja autismikirjon ihmisten erityistarpeet tulivat otetuksi huomioon lainsäädännön valmistelussa ja päätöksenteossa. Myös järjestökumppaneidemme tietämys autismikirjosta on lisääntynyt ja osa heistä on yhtynyt kantoihimme. Jäsenyhdistysten osallistumismahdollisuudet liiton vaikuttamistoimintaan lisääntyivät. Vuoden aikana järjestimme jäsenyhdistysten jäsenille kolme keskustelutilaisuutta liiton lausunnoista ja pyysimme niihin myös kirjallisia kommentteja. Lisäksi järjestimme yhdessä ADHD-liiton kanssa keskustelutilaisuuden yhteisistä alue- ja kuntavaalitavoitteista.

Sidosryhmäkyselyn vastaajista 66 % oli täysin samaa mieltä ja 27 % jokseenkin samaa mieltä siitä, että liitto on vaikuttanut siihen, että autismikirjon ihmisten tarpeita on huomioitu lainsäädännön valmistelussa ja päätöksenteossa. 74 % kertoi olevansa täysin samaa mieltä ja 22 % jokseenkin samaa mieltä siitä, että liitto on tehnyt ajankohtaisia kannanottoja ja lausuntoja. 74 % oli täysin samaa mieltä ja 22 % jokseenkin samaa

mieltä siitä, että liitto on lisännyt tietoa autismikirjosta ja autismikirjon ihmisten tarpeista.

Mittarit:

- ▶ Autismikirjon ihmisten tarpeita on huomioitu lainsäädännön valmistelussa ja päätöksenteossa
- ▶ Liitto on tehnyt ajankohtaisia kannanottoja ja lausuntoja
- ▶ Liitto on lisännyt tietoa autismikirjosta ja autismikirjon ihmisten tarpeista

”Erityiskiitos Autismiliiton vaikuttamistyölle, joka on erityisen tarkkaa, täsmällistä ja konkretiaan perustuvaa.”

”Liitto ottaa aktiivisesti kantaa asioihin. Huomioi myös ne joiden ääni ei muuten tulisi kuulluksi (puhumaton, kehitysvammainen vaikeasti autistinen henkilö).”

”Nopea reagointi ajankohtaisiin asioihin, lausunnot ovat asiantuntevia, myös yleisönosastokirjoitukset hyviä.”

Autismiliitto osallistuu aktiivisesti useisiin Vammaisfoorumin työryhmiin. Liiton toiminnanjohtaja Satu Taiveaho on Vammaisfoorumin hallituksessa (kuvassa).

Tavoite 2. Edistetään autismikirjon ihmisten oikeutta osallisuuteen elämän eri vaiheissa

Tavoitteena on edistää autismikirjon ihmisten yhteiskunnallista osallisuutta esim. koulussa ja työelämässä sekä vahvistaa autismikirjon ihmisten oikeutta omaa elämää koskevaan päätöksentekoon.

Vuonna 2024 oppimisen tukea uudistettiin useilla koulutusasteilla. Annoimme koulutusasioista viisi lausuntoa, joista yksi sivistysvaliokunnan pyynnöstä, ja osallistuimme viiteen kuulemistilaisuuteen. Lisäksi kokosimme yhdessä Tukiliiton kanssa 12 järjestön yhteisen lausunnon perusopetuslaista sivistysvaliokunnalle. Valmisteluvaiheessa tapasimme mm. opetusministerin erityisavustajaa. Ponnisteluistamme huolimatta perusopetuslakiin ei tullut suuria muutoksia, mutta myönteistä oli, että mahdollisuus koulun aloituksen lykkäämiseen säilyi, vaikka se puuttui lausunnoille tulleesta lakiluonnoksesta. Lisäksi lakiin lisättiin siirtymäajat. Tärkeää oli, että hallitus esittää aluehallintovirastoille oikeutta koulujen ennakkolliseen valvontaan, jota olemme pitkään ajaneet, mm. viimeisimmässä eduskuntavaalikampanjassamme. Vuoden aikana yhteistyö opetushallituksen kanssa on lisääntynyt etenkin ammatillisen koulutuksen asioissa. Yhdessä ADHD-liiton kanssa aloitimme hyvien käytäntöjen kartoittamisen peruskouluissa.

Neuro- ja autismikirjon ihmisten työelämäkysymykset ovat nousseet yhteiskunnalliseen keskusteluun ja myös Autismiliitto on antanut haastatteluja aiheesta. Yritysten ja ammattijärjestöjen kanssa on käyty vuoropuhelua aiheesta. Lisäksi on osallistuttu mm. vammaisfoorumin työllisyysryhmään, jossa on käsitelty osatyökykyisten ja täsmätyökykyisten työllisyyden edistämiseen liittyviä asioita sekä välitetty viestiä Vammaisfoorumin edustajan kautta ministeriön työryhmälle, joka valmistelee tähän teemaan liittyviä hallitusohjelmaan sisältyviä toimenpiteitä. Maan hallituksen toimet ovat valitettavasti vaikeutta-

neet pienien työtulojen hankkimista esim. etuuksien ns. suojaosuuksien poiston osalta.

Esteettömyyttä ja saavutettavuutta autismikirjon näkökulmasta tuotiin esiin monissa liiton lausunnoissa ja kannanotoissa. Osallistuimme kahteen ympäristöministeriön kuulemistilaisuuteen, joissa toimimme esiin aistiesteettömyyttä. Liiton asema esteettömyystoimijana on vahvistunut ja neuro-esteettömyyden kehittämistarve on tunnistettu laajemmin yhteiskunnassa. Monet tahot ovat pikkuhiljaa heränneet neuro-/aistiesteettömyyden tarpeeseen, esimerkiksi joissakin kaupungeissa ja järjestöissä on valmisteltu aistiesteettömyssohjeita mm. koulurakennusten suunnitteluun ja tapahtumien järjestämiseen. Esimerkiksi Turun kaupungin esteettömyyssohjeessa aistiesteettömyys on mukana yhtenä esteettömyyden osa-alueena. Ko. luvussa on hyödynnetty myös liiton materiaaleja.

Sidosryhmäkyselyn vastaajista 74 % oli täysin samaa mieltä siitä ja 22 % jokseenkin samaa mieltä siitä, että liitto on lisännyt tietoa autismikirjosta ja autismikirjon ihmisten tarpeista. Vastaajista 60 % oli täysin samaa mieltä ja 34 % jokseenkin samaa mieltä siitä, että liitto on lisännyt tietoa esteettömyydestä ja saavutettavuudesta autismikirjon ihmisten näkökulmasta. 62 % oli täysin samaa mieltä ja 31 % jokseenkin samaa mieltä siitä, että liitto on lisännyt tietoa autismikirjon lasten ja nuorten tarpeista koulussa ja opiskeluissa.

Mittarit:

- ▶ Liitto on lisännyt tietoa autismikirjosta ja autismikirjon ihmisten tarpeista.
- ▶ Liitto on lisännyt tietoa esteettömyydestä ja saavutettavuudesta autismikirjon ihmisten kannalta.
- ▶ Liitto on lisännyt tietoa autismikirjon lasten ja nuorten tarpeista koulussa ja opiskeluissa.

"Autismiliitto on onnistunut kauttaaltaan vaikuttamistyössä, joka on ollut näkyvää ja vaikuttavaa."

Arvostamme erityisesti lasten, nuorten ja lapsiperheiden oikeuksien ja hyvinvoinnin toteutumiseksi tehtyä työtä.”

”Autismiliiton kannanotot koulutuskysymyksistä ovat asiantuntevia ja näkyviä.”

”Autismiliitto on onnistunut erityisesti autismikirjon lasten ja heidän perheidensä tarpeiden tuomisessa esiin ja näiden tarpeiden huomioimisessa esimerkiksi koulussa.”

Yhteistyö

Yhteistyö verkostoissa oli vilkasta ja tuloksellista. Liiton toiminnanjohtaja toimi Vammaisfoorumin hallituksessa ja olimme aktiivisia useissa Vammaisfoorumin työryhmissä. Osallistuimme myös Vammaisfoorumin rinnakkaisraportin laatimiseen YK:n vammaisten oikeuksien komitealle. Raportin päivitetty versio valmistui kesällä.

Jatkoimme sihteerinä eduskunnan Nepsy-verkostossa. Verkosto järjesti mm. Neurotyypit elokuvan esityksen eduskunnassa, teki kaksi kirjallista kysymystä neurokirjon asioista sekä aloitteen hyvinvointialueille neurokirjon toimenpideohjelmasta. Osallistuimme myös eduskunnan erilaisen oppijoiden tukiryhmään sekä eduskunnan vammaisasioiden työryhmään. Olimme aktiivisia myös mm. Vatesin valtuuskunnassa, kehitysvamma-alan neuvottelukunnassa, SOSTE:n valtuustossa ja toiminnanjohtajien erilaisissa verkostoissa sekä valtakunnallisessa vammaisneuvostossa. Erittäin merkittäviä kumppaneita vaikuttamisessa ovat olleet kehitysvamma-alan järjestöt sekä ADHD-liitto.

Yhteistyöverkoston jäsenen palaute:

”Autismiliitto on asiantunteva ja luotettava kumppani järjestökentällä! Autismiliittoa tarvitaan oman alueensa ja kohderyhmiensä tarpeiden asiantuntijana ja vaikuttajana.”

Autismiliiton työntekijöitä vuoden 2024 opetusalan Educa-messuilla. Kuva: Sari Valjakka

Lausunnot

12.12.2024	Opetussuunnitelman perusteissa tulee määritellä konkreettiset tukimuodot koulunkäynnin tukemiseen
07.11.2024	Vammaisille henkilöille turvattava riittävät ja sopivat palvelut
07.11.2024	Vammaisten ihmisten oikeudet tärkeää huomioida kansallisen perus- ja ihmisoikeusohjelman valmistelussa
29.10.2024	Yksilöllisiä tukitoimia tulee olla saatavilla heti tuen tarpeen ilmetessä
04.09.2024	Neurokirjon ihmiset tulee ottaa huomioon mielenterveyden edistämisessä
15.08.2024	Autismiliitto vastustaa varhaiskasvatuksen yhdenvertaisuussuunnitelmista luopumista
19.06.2024	Perusopetuslain muutosesityksessä on vielä korjattavaa
17.06.2024	Opiskelun tukea tulee vahvistaa ammatillisessa koulutuksessa
13.06.2024	Lausunto VANE:n toimintaohjelmasta
05.06.2024	Vammaispalvelulain soveltamisalan tarkentaminen heikentäisi vammaisten ihmisten oikeuksia
27.05.2024	Kategoriset toimintakykyvaatimukset vaarantavat yhdenvertaisuuden toteutumisen ammatillisessa koulutuksessa
21.05.2024	Lapsistrategian toimeenpanossa tulee huomioida autismikirjon lapset
25.03.2024	Tuntimäärän lisääminen ei ratkaise oppimisen ja koulunkäynnin tuen puutteita
23.02.2024	Autismiliitto painotti neurokirjon toimenpideohjelman tarvetta VANE:n kuulemisessa
05.02.2024	Neurokirjon nuoret tulee ottaa huomioon valtakunnallisessa nuorisotyön ja -politiikan ohjelmassa

Kannanotot ja mielipidekirjoitukset

25.11.2024	Mielipide: Monen neurokirjon lapsen koulupäivän kuormitus on kohtuuton
18.11.2024	Vammaisjärjestöt: Vammaispalvelulain soveltamisalaa koskeva lakiesitys täytyy hylätä
25.10.2024	Eduskunnan Nepsy-verkoston kirjallinen kysymys: Sosiaaliturvaleikkausten vaikutuksia neurokirjon henkilöiden työllistymiseen tulee seurata
21.10.2024	Järjestöjen kannanotto: Koulunkäynnin tuki tulee huomioida vahvemmin uudistettavassa perusopetuslaissa
10.10.2024	Vammaisjärjestöt: vammaisten ihmisten palveluiden maksullisuutta ei tule lisätä
18.09.2024	Kannanotto: STEA-leikkaukset vaarantavat kehitysvamma- ja autismijärjestöjen ydintoiminnat
09.09.2024	HS Mielipide: Neurokirjon lapsella aggressiivinen toiminta on avunhuuto
04.09.2024	Järjestöt eivät hyväksy vammaispalvelulain vesittämistä
26.08.2024	Funktionshinderlagen hotar bli ännu en försämring
17.06.2024	Eduskunnan Nepsy-verkoston aloite neurokirjon toimenpideohjelman laatimisesta hyvinvointialueille
03.06.2024	Neurokirjoon kuuluvien kuntoutukseen on panostettava hyvinvointialueilla
24.05.2024	Kehitysvamma- ja autismijärjestöt: Hallituksen esittämä vammaispalvelulain soveltamisala murtaisi vammaispalveluiden ja -oikeuden peruspilarit
16.04.2024	Järjestöiltä ei saa leikata kehysriihessä
12.04.2024	Suomeen tarvitaan kansallinen neurokirjon toimenpideohjelma (Eduskunnan Nepsy-verkoston kirjallinen kysymys)
10.04.2024	Autismiliiton kannanotto Auta autistista lastasi -kirjaan
25.03.2024	Suomen on lopetettava vammaisten lasten ja nuorten kaltoinkohtelu
13.02.2024	Haavoittuvimmassa asemassa oleviin kohdistuvat leikkaukset on lopetettava
15.02.2024	Neurokirjon lasten ja nuorten yhdenvertaisuuden toteutuminen vaatii tekoja

Taulukko 2: Autismiliiton antamat lausunnot, kannanotot ja mielipidekirjoitukset vuonna 2024

4. JÄRJESTÖTOIMINTA

Neuvontapalvelu

Neuvontapalvelun tehtävänä on välittää tietoa autismikirjoon liittyvistä teemoista sekä valtakunnallisista ja alueellisista palveluista että eri tukimuodoista. Neuvontapalvelutiimin muodostivat liiton kolme järjestötoiminnantiimin asiantuntijaa. Tavoitteenamme oli toteuttaa vuoden 2024 aikana yhteensä 181 neuvontapalvelun työvuoroa, joiden aikana vastataan neuvontapuheluihin. Yhden asiantuntijan sairausloman ajan syyslokakuussa neuvontapalvelusta vastasi kaksi muuta asiantuntijaa. Kesällä neuvontapalvelussa oli lomautuksista johtuen yhteensä viiden viikon tauko normaalin neljän viikon tauon sijaan. Vuodenvaihteessa pidimme kahden viikon joulutauon kaikissa neuvontapalvelun muodoissa. Henkilökunnan muiden työpäivien sekä suunnittelu- ja virkistyspäivien vuoksi peruimme joitakin neuvontapalveluvuoroja.

Suunnitelluista neuvontapalveluista jäi toteuttamatta yhteensä 17 vuoroa, jolloin neuvontapalveluista toteutui vuoden 2024 aikana 164 eli 90,61% suunnitelluista vuoroista. Peruutusten syitä ovat olleet edellä mainitut lomautukset, henkilöstön eri mittaiset sairaslomat, joulutauko, kesätauco sekä suunnittelu- ja virkistyspäivät. Vastaamattomien puheluiden viimeisen 12kk:n ajalta on 1750 puhelua. Vastaamattomien puheluiden määrä kertoo siitä, että yhteydenottoja olisi paljon enemmän kuin pystymme näillä resursseilla vastaanottamaan.

Neuvontapalvelun tavoitteita tarkennettiin vuoden 2022 aikana ja näihin tavoitteisiin rakennettiin mittarit. Tähän kertomukseen tulokset on raportoitu näihin tavoitteisiin ja mittareihin pohjautuen huomioiden koko vuoden seurannat.

Autismiliiton neuvontapalvelun toiminnan mittarit ovat:

1. Toteutuneiden neuvontapalveluiden määrä yhteensä ja eri kanavissa.
2. Yhteydenottajien määrä
3. Neuvontapalveluun yhteyttä ottava henkilö löytää itselleen sopivan tavan yhteydenottoon.
4. Neuvontapalveluun yhteyttä ottava saa tarvitsemansa neuvon/tiedon, tulevat kohdatuksi ja ymmärretyksi.

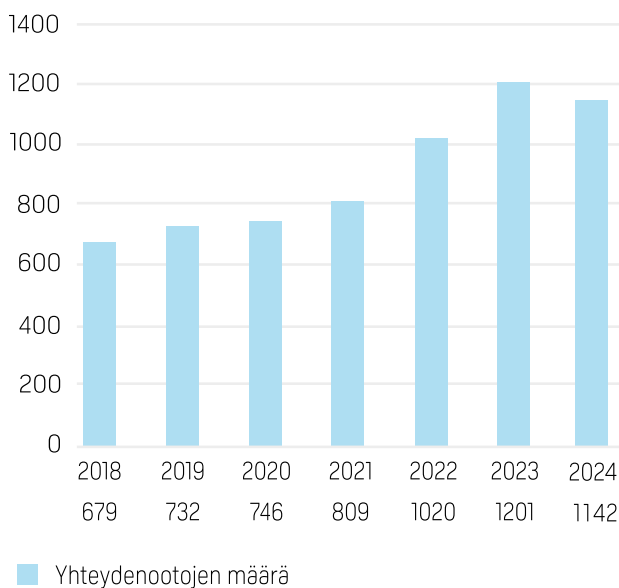
Neuvontapalvelun muodot

Monipuoliset neuvontapalvelumuodot mahdollistavat, että neuvoa tarvitseva sai yhteyden hänelle itselleen mahdollisimman sopivalla tavalla ja sopivaan aikaan. Neuvontapalveluun saattoi olla yhteydessä puhelimitse neljänä arkipäivänä viikossa, ma-to klo 12–15 sekä sähköpostitse. Sähköpostiyhteydenotot ajoittuivat myös puhelinajan ulkopuolelle. Lisäksi oli mahdollista sopia etukäteen henkilökohtaisesta käynnistä liiton toimistoille tai tavata etäyhteyksien välityksellä. Nuorten saavuttamiseksi neuvontapalvelu jatkoi yhteistyötä Discordissa Mieli ry:n Sekasin Gaming-toiminnan kanssa sekä ADHD-liiton ADHOODS-palvelun kanssa.

Yhteydenottoja kirjattiin vuoden 2024 aikana yhteensä 1142, joista eli 55,3% (632kpl) oli puhelinsoittoja, 31,6% (361kpl) oli sähköposteja ja muut 13% (149 kpl) olivat chat -yhteydenottoja, käyntejä toimistolla tai etäyhteyksin toteutettuja tapaamisia. Yhteydenottojen määrä säilyi lähes ennallaan edellisvuoteen verrattuna. Vastaamattomien puheluiden määrä oli koko vuoden ajalta 1750, joka kertoo siitä, että palvelumme ei pysty vastaamaan kaikkiin puheluihin. Edellisvuotena nousuun lähtenyt kriisiytyneiden yhteydenottajien määrä jatkoi kasvuaan ja järjestimme henkilökunnalle toukokuussa Mieli ry:n toteuttaman Kriisiytyneen ihmisen kohtaaminen- koulutuksen.

Kaaviossa 1 on kuvattu neuvontapalveluun tulleiden yhteydenottojen määrät vuosina 2018-2024. Yhteydenottojen määrä on kasvanut vuodesta 2018 vuoteen 2023 522 yhteydenotolla eli muutosprosentti on liki 77%. Vuonna 2024 yhteydenottojen määrä (1142) putosi hieman edellisvuodesta johtuen henkilöstön lomautuksesta sekä sairausloma johtuvista peruutuksista.

Yhteydenottojen määrä 2018–2023

Kaavio 1, Neuvontapalveluun tulleiden yhteydenottojen määrät vuosina 2018-2024

Neuvontapalvelun laatua arvioitiin mittaamalla yhteydenottajan kokemuksta kohdatuksi ja ymmärretyksi tulemisesta. Lisäksi pyydettiin yhteydenottajaa arvioimaan, saiko hän tarvitsemansa neuvon. Palaute kerättiin jokaisen puheluyhteydenoton lopussa palautekyselyn avulla ja saatu palaute kirjattiin seuranta- ja ohjeeseen. Henkilökohtaisissa ja etätapaamisissa palaute kerättiin suullisesti ja sähköpostissa lähetettiin vastauksen mukana linkki palautekyselyyn. Vuoden 2024 alussa laitoimme verkkosivuillemme palaute-lomakkeen, jonka kautta neuvontapalveluun soittaneet pystyivät antamaan palautetta puhelusta.

Arviointiasteikkona käytimme 1-3, niin että yhteydenottajan kokemus parani kohti kolmasta.

Kaikista yhteydenotoista palaute saatiin kerätyksi noin 58,32% eli 666 yhteydenotosta. Vähiten palautetta saatiin kerätyksi sähköpostivastauksiin sekä yhteydenottajille tarkoitettuun puhelinpalautteeseen. Vain 11,17% (39 hlö) sähköpostin saaneista kävi antamassa palautetta palautekyselyyn ja asiakkaille tarkoitettuun puhelinpalautteeseen vastasi yhteydenottajista vain 2,37% eli 15 henkilöä. Chatin nopearytmyisyyden ja henkilöiden vaihtuvuuden vuoksi emme voineet kerätä chatisa palautetta.

Palautteiden mukaan yhteydenottajien kokemukset olivat seuraavat:

Yhteydenottajista (N=666) noin 76% arvioi saaneensa tarvittavan tiedon erinomaisesti, osittain neuvon koki saaneensa noin 24%. Vastaajista kolme henkilöä ei kokenut saavan tarvitsemaansa neuvoa.

Yhteydenottajista noin 98% koki tulleen kohdatuksi erinomaisesti. Osittain kohdatuksi koki tulleen n. 2% ja 2 hlöä (n. 0%) koki, ettei tullut kohdatuksi.

Yhteydenottajista ainoastaan yksi henkilö koki, ettei häntä olisi ymmärretty. Yhteydenottajista 2% tuli osittain ymmärretyksi ja hyvin ymmärretyksi koki tulleen noin 98%.

Neuvontapalvelun yhteydenottajista 47,20% (539 henkilöä) oli autismitietäjien ihmisten läheisiä, 38,44% (439 henkilöä) autismitietäjien ihmisiä. Sosiaali-, terveydenhuollon, opetusalan ja muiden alojen ammattilaisia yhteydenottajista oli yhteensä noin 14,36% (164 henkilöä). Yleisimmät aiheet, joita yhteydenotto käsitteli, olivat diagnosointi ja palvelut. Keskusteluavun osuus nousi kolmanneksi yleisimmäksi syyksi olla yhteydessä Autismiliiton neuvontapalveluun.

Neuvontapalvelua tukevat toiminnot

Uudistimme Autismi-lehdestä nro 2/24 alkaen Autismi-lehden neuvontapalvelun osiota siirtymällä yhdestä Neuvontapalvelu tiedottaa -osiosta Neuvontapalvelu vinkkaa-laatikoihin, joita oli sijoitettu artikkeleiden yhteyteen. Neuvontapalvelu vinkkaa-laatikoihin kirjoitettiin ajankohtaisia vinkkejä lukijoille lehden teeman mukaisesti.

Autismilehden teemana 1/2024 oli Toimivaa tukea. Jaoimme vinkkejä mm. terveydenhuollosta, sosiaalipalveluista, Kelan tuesta ja vertaistuesta. Lehden 2/24 teemana oli Oppiminen ja ympäristö. Vinkkilaitokoihin jaoimme tietoa mm. Tuki-toimista koulupolulla, esteettömyydestä sekä erityisestä sisaruudesta.

Lehden 3/24 teemana oli Luovuus ja ilmaisu. Jaoimme vinkkejä mm. Kroonisen stressitilan tunnistamisesta, Suoraa puhetta -podcastista sekä Suomen kotikoulu yhdistyksestä.

Lehden 4/2024 teemana oli Omannäköinen elämä. Vinkkasimme Setan järjestämästä verkko-nuorisotalo Loisteesta ja neurokirjon sateenkaari-ryhmästä.

Autismitietoisuuden ja -myönteisyyden lisääminen

Järjestötoiminnan asiantuntijoiden työn tavoitteena on lisätä autismitietoisuutta ja myönteisyyttä yhteiskunnassa. Järjestimme sekä osallistuimme useisiin koulutuksiin, messuihin, ja verkostoihin. Tämän lisäksi ylläpidimme Autismiliiton koulutuskalenteria, johon eri organisaatiot voivat ilmoittaa autismikirjoon liittyviä koulutuksia ja tapahtumia Autismiliiton omien koulutusten ja tapahtumien lisäksi. Asiantuntijat viestivät ihmisten kanssa myös vastaamalla Autismiliiton infosähköpostiin tulleisiin viesteihin.

Tiedon levittämisen mittarit olivat:

1. Osallistujamäärä koulutuksiin ja infoihin
2. Osallistujan kokemus hyöty

Mahdollisimman monesta tilaisuudesta pyrittiin keräämään palautetta tilaisuuden lopussa palautekyselyillä. Kerätty palaute perusteella osallistujat kokivat koulutukset hyödyllisiksi. Kerätyn numeraalisen palautteen perusteella koettu hyödyllisyys oli 4,1 (keskiarvo asteikolla 1–5). Palautteen kerääminen oli koulutuksista ja tilaisuuksista melko haasteellista, vastausprosentit olivat pieniä ja monista tilaisuuksista ei kerätty palautetta ollenkaan.

'Kelan kuntoutuspalvelut yli 30-vuotiaille autismikirjon ihmisille'

KESKUSTELUILTA AUTISMIKIRJON IHMISILLE JA HEIDÄN LÄHEISILLEEN

ALUSTAMASSA AIHEESTA
RIINA-MARIA LESKELÄ
PROJEKTIPÄÄLLIKKÖ, KELA

TIISTAINA 23.4.2024
KLO 18-20
TEAMS

 AUTISMILIITTO

Naiset ja tytöt autismikirjolla

Keskusteluilta autismikirjon henkilöille ja heidän läheisilleen

Tiistaina 24.9. klo 18-20 TEAMSissa

Ilmoittautuminen 23.9. mennessä:
<https://link.webropol.com/ep/naiset-ja-tytot-keskusteluilta>

KESKUSTELUILTA AUTISMIKIRJON LASTEN JA NUORTEN LÄHEISILLE

Lapsilähtöisen kommunikoinnin tukeminen

30.1.2024
KLO 18-20

Sari Haapakangas Suomen Vanhempainliitosta esittelee KESY/SYKE/TOIVOT -materiaalia. Symboli- ja sanapohjaiset materiaalit ovat lapsilähtöistä kommunikaatiota tukeva toimintamalli.

Alustuksen jälkeen avointa keskustelua kuvakommunikaatiosta, osallisuuden edistämistä sekä lapsen ja nuoren näkökulman huomioimisesta.

 AUTISMILIITTO

Koulutukset ja infot

Järjestötoiminnan asiantuntijat toteuttivat yhteensä 37 infotilaisuutta autismikirjoon liittyvistä teemoista. Tilaisuuksia järjestettiin kolmella eri tavalla: kaikille avoimina koulutuksina, tietyille yhteisöille tai organisaatiolle räätälöitynä pienenä tilaisuutena sekä kaikille avoimina webinaareina. Näihin koulutuksiin osallistui yhteensä 2597 osallistujaa.

Kaikille avoimina koulutuksina järjestettiin Autismikirjo tutuksi -koulutussarja verkko-koulutuksena keväällä 2024. Koulutus sisälsi neljä 2 tunnin teemoitettua koulutusta. Koulutuksiin osallistui yhteensä 53 osallistujaa. Osallistujista suurin osa oli ammatillisista syistä kiinnostuneita ja he arvioivat koulutuksen hyödyllisyyden 4,5/5.

Autismitietoisuuden viikolla (WAAD) asiantuntijat järjestivät Korkeakouluopintojen aallokoissa-webinaarin. Osallistujia webinaarissa oli 70, joista 50 oli henkilökohtaisista syistä kiinnostuneita. Webinaarissa oli ulkopuolinen asiantuntija sekä kokemusasiantuntija. Osallistajat arvioivat webinaarin hyödyllisyydet 4/5. Autismitietoisuuden viikon tapahtumina järjestettiin myös Tunne autismi -tilaisuus Kouvolan kirjastossa, johon osallistui 17 henkilökohtaisista syistä kiinnostunutta henkilöä sekä avointen ovien tilaisuus Oulun Kumppanuuskeskuksella sekä liiton toiminnan esittely Oulun D-asemalla, johon osallistui yhteensä 18 henkilöä. Lisäksi Autismiliitto järjesti yhdessä Pohjois-Suomen Autismikirjo ry:n kanssa autismi-infon Pekurin kirjastossa Oulussa, jonne osallistui 30 henkilöä, joista puolet henkilökohtaisista syistä kiinnostuneita ja puolet ammatillisista syistä kiinnostuneita.

Yhteistyössä järjestetyt webinaarit ja koulutukset

Autismiliitto yhteistyössä Aivoliitto ry:n ja ADHD-liitto ry:n kanssa järjestivät vuoden aikana kaksi osallistujille maksullista koulutusta, keväällä teemalla ”Tunteet nepsykirjolla” ja syksyllä tee-

malla ”Aistikoulutus”. Lisäksi yhteistyössä järjestettiin maksuton webinaari ”Positiivinen polku – ammattilaiset neurokirjon perheiden tukena”. Maksulliset koulutukset olivat suunnattu pääsääntöisesti ammattilaisille ja avoin webinaari kaikille kiinnostuneille, kuten autismikirjon ihmisille, heidän omaisille ja läheisille sekä heidän kanssaan työskenteleville ammattihenkilöille, viranomaisille ja verkostoille. Yhteensä koulutuksiin osallistui 237 henkilöä. Osallistajat arvioivat koulutusten hyödyllisyydeksi itselleen keskimäärin 4,7/5.

Kehitysvammaisten Tukiliiton kanssa järjestetty ”Ääriajoilla – jaksamisesta ja pärjäämisestä kohti hyvinvointia”-webinaari keräsi 86 osallistujaa, joista 2/3 henkilökohtaisista syistä kiinnostuneita. 100% palautekyselyyn vastanneista koki, että webinaari oli heidän aikansa arvoinen.

Keskusteluillat autismikirjon henkilöille ja heidän läheisilleen

Järjestötoiminnan asiantuntijat vakiinnuttivat edellisenä vuonna kokeillut autismikirjon henkilöille ja heidän läheisilleen järjestetyt keskusteluillat kuukausittaisiksi. Saadun palautteen perusteella konsepti on toimiva ja tarpeellinen. Keskusteluilloissa on asiantuntija-alustus vaihtuvasta aiheesta sekä runsaasti aikaa yhteiselle keskustelulle. Vuonna 2024 keskusteluiltoja järjestettiin 7 kertaa. Osallistujia keskusteluilloista oli yhteensä 329. Osallistujilta kysyttiin arvio illan hyödyllisyydestä asteikolla 1-5. Kaikkien kertojen palautteen keskiarvo oli 4,2.

Vaikuttaminen ja tiedon levittäminen verkostojen kautta

Järjestötoiminnan asiantuntijat osallistuivat monenlaisiin verkostoihin ja toivat aktiivisesti niihin autismitietoa. Tuloksena ihmisten tieto autismista lisääntyi sekä autismikirjon näkökulma huomioitiin kehittämistyössä ja päätöksenteossa.

Verkostotyön mittarit olivat:

1. Verkostojen määrä ja aiheet
2. Kokemus Autismiliiton vaikuttavuudesta

Järjestötoiminnan asiantuntijat osallistuivat 31 eri verkoston toimintaan ja toiminnassa kohdattujen ihmisten määrä oli yli 900 verkostojen jäsentä. Autismitiedon jakoa arvioitiin havainnoimalla verkostojen toimintaa ja omaa aktiivisuutta verkostoissa sekä sidosryhmäkyselyllä. Verkostot vaihtelivat paikallisista palveluihin liittyvistä verkostoista valtakunnallisiin vaikuttamisverkostoihin.

Autismialan ammattilaisten Aunet-verkosto

Autismiliiton ylläpitämä Aunet (Autism Networks) -ammattilaisverkosto on autismitiön valtakunnallinen verkosto, joka kokoaa autismialan osaajia. Tavoitteena on vahvistaa ammattilaisten yhteistyötä alueellisesti ja valtakunnallisesti sekä jakaa tietoa. Verkoston tavoitteena on autismikirjon henkilöiden ja heidän läheistensä hyvinvointinsa edistäminen. Vuoden 2024 teemana oli esteettömyys.

Vuonna 2024 järjestettiin kaksi valtakunnallista Aunet-tapaamista verkossa. Huhtikuun tapaamisessa aiheena oli fyysinen ja sosiaalinen esteettömyys ja tapahtumaan osallistui 67 verkoston jäsentä. Marraskuussa kuulumme puheenvuoron psyykkisestä ja kognitiivisesta esteettömyydestä, psyykkisen tuen elämistä sekä kokemuspuheenvuoron. Marraskuun tapaamiseen osallistui 62 osallistujaa.

Lisäksi vapaaehtoisten Alue-Aunejen toimesta järjestettiin 23 alueellista tapaamista, joihin osallistui yhteensä 245 verkoston jäsentä. Edellisvuonna 2023 tapaamisia oli 18 ja niissä kohdattiin yhteen 332 verkoston jäsentä.

Verkostossa on vuoden 2024 loppuun mennessä 788 jäsentä. Määrä on kasvanut vuoden 2024 aikana noin 617 jäsenestä 788 jäseneen. Jäsenmäärä on kasvanut 171 jäsenellä eli 27,71%.

Jäsenyhdistysyhteistyö

Autismiliitolla oli vuoden 2024 lopussa 23 jäsenyhdistystä eri puolilla Suomea. Kohtasimme yhdistyksiämme, kuulumme heidän tarpeensa ja toiveet sekä teimme tiivistä yhteistyötä. Tarpeita vastaavaa tukea sekä yhteistyön toimivuutta arvioitiin vuosittain toteutettavalla yhdistyskyselyllä sekä seurantakaavakkeella.

Jäsenyhdistysyhteistyön toiminnan mittarit olivat

1. Tarpeita vastaava tuki (kokemus hyödystä)
2. Yhteistyön toimivuus
3. Osallisuuteen liittyvän kehittämistyön sisältö on tarkentunut ja työ pääsee liikkeelle
4. Yhteistyön toimivuus kehittämistyössä

Järjestösuunnittelijat kohtasivat vuoden aikana 22 jäsenyhdistystä vaihtaen kuulumisia, antaen neuvoja yhdistystoimintaan ja osallistumalla tapahtumiin ja tilaisuuksiin. Jäsenyhdistysyhteistyö tuotti 148 kohtaamista. Vuoden alussa kerätyn palautteen perusteella yhdistykset kokivat saavansa yhteyden asiantuntijoihin nopeasti ja matalla kynnyksellä. Yhteyttä ottaneet yhdistykset kokivat myös saavansa apua pyydettyä.

Osa yhdistyksistä toisaalta koki, että Autismiliitto on jäänyt yhteistyökumppanina heille etäiseksi. Yhdistykset toivovatkin, että liiton työntekijät jalkautuisivat alueille heitä tapaamaan. Näin yhdistysväki kokisi tulleen paremmin kohdatuksi, ja yhteydenpito puolin ja toisin olisi luontevampaa sitten jatkossakin.

Yhteyttä yhdistyksiin pidettiin sekä suoraan että järjestösuunnittelijoiden ylläpitämän PuSi-Facebook ryhmän kautta. Nostimme yhdistystoiminnan parhaita puolia esiin julkaisemalla sosiaalisessa mediassa juhannuskalenterin. Se tavoitti satoja seuraajia.

Yhdistyksille järjestettiin yhteistyössä Aivoliiton ja ADHD-liiton kanssa kahdet verkkokaffet, keväällä ja syksyllä. Kevään tapaamisessa keskusteltiin

Liiton työntekijöitä tapaamassa liiton jäsenyhdistystä Pohjois-Suomen autismikirjo ry:tä Oulussa.

mm. alueellisesta vaikuttamisesta, yhdistystoiminnan sisällöistä ja ajankohtaisista asioista. Syksyn verkkokaffien teemana oli lähellä.fi-sivusto ja sen hyödyntäminen yhdistystoiminnan sisällöistä tiedottamisessa. Lisäksi eräs paikallisyhdistys kertoi kokemuksistaan eri rahoituskanavien hyödyntämisestä toimintansa tukemiseksi.

Kannustimme yhdistysjäseniä aktiivisesti hyödyntämään opintokeskus Siviksen yhdistyksille tarjolla olevaan tukeen ja neuvoimme ja autoimme sekä koulutusten järjestämisessä että tuen hyödyntämisessä. Yhdistysten tukena ja apuna olimme myös STEA:lle toimitettavien jäsenyhdistysavustusten raportoinnissa sekä uusien avustushakemusten läpikäymisessä. Näistä asiakokonaisuuksista jäsenyhdistyksille järjestettiin työpajoja Teamsissa. Ne koettiin osallistujilta saadun palautteen mukaan tarpeellisiksi.

Vuonna 2023 ideoitua järjestötoiminnan kehittämisuunnitelmaa osallisuutta painottaen jatkettiin uuden työntekijän toimesta keväällä 2024. Aiheen tiimoilta järjestettiin kaksi työpajaa etäyhteydellä jäsenyhdistyksille. Pajojen tuloksena lähdettiin kehittämään osallisuus-ajatusta eteenpäin pienen

työryhmän voimin, joka jalostui EKKO (erityiset kiinnostuksen kohteet) -toiminnan luomiseksi. Järjestötoiminnan tiimistä työryhmän jäsenenä toimi yksi työntekijä, ja työryhmän palavereja järjestettiin vuonna 2024 kahdeksan.

Työryhmä toteutti kesäkuussa kyselyn, jonka avulla kartoitettiin kohderyhmän kiinnostusta ja ajatuksia EKKO-toiminnan aloittamiseksi. Jatkokysely tehtiin työryhmän toimesta marras-joulukuussa 2024, jonka tavoitteena oli saada työryhmään lisää toimijoita mukaan, jotta EKKO-tapaamisia voitaisiin alkaa järjestämään. Työryhmä koosti kyselyn tulokset joulukuussa 2024, ja asetti siltä pohjalta seuraavaksi tavoitteekseen toteuttaa ensimmäiset EKKO-tapaamiset joko etä- tai lähiryhmien muodossa kevätkauden 2025 aikana.

Maaailman paras tiimi 2026

Tiimin kehittämistyö, ”Maaailman paras tiimi 2026” käynnistettiin maaliskuussa 2023 ulkopuolisen konsultaation avulla ja jatkuu vielä vuodet 2024-2025. Työskentelyn tavoitteena on saada ole-

massa olevat resurssit parhaaseen mahdolliseen käyttöön sekä ennakoida tulevia tarpeita. Kehittämistyössä tarkastellaan työtehtäviä, vastuualueita sekä osaamista.

Tiimin tavoitteiden mittarit olivat

1. Tiimille on laadittu aikataulutettu vuosisuunnitelma, jota noudatetaan
2. Tiimille on laadittu osaamisaluekartoitus ja työnjako laadittu sen mukaan
3. Koettu psykososiaalinen kuormitus on alle 3 itsearviointilla
4. Asiantuntijoilla on osaamista neuvoa ja ohjata ihmisiä uudistuneen vammaispalvelulain sisällöistä

Vuoden 2024 alussa tiimissä aloitti uusi työntekijä Oulun toimistolla. Uuden työntekijän myötä tiimi jatkoi aloitettua toiminnan kehittämistä muun muassa jakamalla sisällöllisiä vastuualueita, jotta osaaminen voitaisiin paremmin kohdistaa. Myös vuosikello laadittiin ja sen seuraaminen lisättiin kuukausittaisen tiimipalaverin esityslistalle.

Vaikka vammaispalvelulain uudistus viivästyi eikä toteutunut vuonna 2024, tiimi osallistui kuitenkin aktiivisesti lain muutoksia koskeviin webinaareihin ja tilaisuuksiin. Koska lakimuutosta ei tullut, päätettiin kohdistaa koulutusta kriisiytyneiden ihmisten kohtaamiseen, koska ne olivat huomattavasti lisääntyneet viimeisen vuoden aikana. Toukokuussa 2024 tiimi järjesti koulutusta kaikille halukkaille Autismiliiton työntekijöille kriisiytyneen ihmisen kohtaamisesta. Kouluttaja oli Marjukka Laukkanen Mieli ry:stä. Järjestötoiminnan tiimin työntekijät kokivat saaneensa runsaasti sekä konkreettisia työkaluja että myös varmuutta kohdata kriisiytyneitä yhteydenottajia neuvontapalvelussa.

Tiimin työntekijät arvioivat uudelleen kokemaansa psykososiaalista kuormitusta joulukuussa 2024. Vuotta aikaisemmin arvioitu kuormitus oli 3,5 (asteikolla 1-5). Silloin erityisiksi kuormitustekijöiksi nimettiin muutokset, ennakoimattomuus sekä kriisiytyneet yhteydenottajat neuvontapalvelussa.

Tavoitteeksi asetettuun arvon 3 psykososiaaliseen kuormitukseen ei päästy. Vuoden 2024 joulukuussa tiimin jäsenet arvioivat psykososiaalisen kuormituksen nousseen, nyt arvoksi annettiin 4. Kuormituksen syiksi tunnistettiin erityisesti epävarmuus, taloudelliset leikkaukset, priorisoinnin puute sekä toiminnan ennakoimattomuus. Erityisesti syksy oli hyvin rankka. Koettiin myös, että koko Autismiliiton työyhteisön yhtenäisyys säästötoimien ja epävarmuuden myötä on rakoillut, mikä kuormittaa.

Järjestötoiminnan haastava tilanne näkyi haasteina myös järjestötoiminnan tiimissä. Kesällä toteutettujen kahden viikon lomautusten vaikutus näkyi erityisesti neuvontapalvelussa, mutta myös muissa toiminnoissa. Elokuussa lopetettiin Kouvolan aluetoimisto. Lisäksi yhden työntekijän pitkä sairausloma syksyllä aiheutti muutoksia toiminnassa ja joitakin peruuntumisia neuvontapalvelussa ja verkostojen tapaamisissa. Joulukuussa 2024 järjestötoiminnan tiimistä leikattiin yhden asiantuntijan työpanos, kun Oulun asiantuntijan työsuhdetta ei jatkettu. Tämän vuoksi vuodelle 2025 joudutaan tekemään radikaaleja muutoksia tiimin työskenteleeseen sekä tarkastelemaan uudelleen tiimin tavoitteita ja toimintamalleja.

Järjestötoiminnan asiantuntijatiimi jäsenyhdistyspäivässä Riihimäellä.

5. VERTAIS- JA KOKEMUSTOIMINTA (VeKo-toiminta)

Tavoitteet vertais- ja kokemustoiminnalle:

1. Vertaisosaajan antama lyhytkestoinen ja laadukas tuki tuo voimavaroja tuensaajan arkeen ja vähentää yksinäisyyden ja toivottomuuden tunnetta, kun läheisen tai oma diagnoosi on tuore.
2. Tieto ja ymmärrys autismiin liittyvistä yksilöllisistä erityispiirteistä, kuormittuvuustekijöistä ja autismitietämisen laajuudesta lisääntyy yhteiskunnassa tehtävien kautta. Koulutettuja kokemusasiiantuntijoita on saatavilla vaikuttamistyöhön, koulutukseen ja tapahtumiin.
3. Vertais- ja kokemustoimintaan osallistuminen lisää vertaisosaajina ja kokemusasiiantuntijoina toimivien vapaaehtoisten autismitietämisen ihmisten ja läheisten kokemusta osallisuudesta ja merkityksellisyydestä sekä heidän arjenhyvinvointinsa lisääntyy. Vapaaehtoiset motivoituvat ja sitoutuvat toimintaan. Laadukas toiminta tukee ja mahdollistaa autismitietämisen ihmisten ja läheisten toimimista ja kehittymistä vapaaehtoistehtävässään.
4. Verkkovertaishetkiin osallistuvien autismitietämisen läheisten vertaisuuden kokemus vahvistuu ja he kokevat voimaantumista.
5. Autismiliiton jäsenyhdistyksien vertaisryhmien ohjaajilla on tarvittavaa tietoa ja taitoa vertaisryhmien ohjaamiseen sekä mahdollisuus kehittyä ryhmäohjaustaidoissa. Jäsenyhdistyksen edustajat tuntevat Autismiliiton vertais- ja kokemustoiminnan ja sen tarjonnan ryhmäohjaajille. Jäsenyhdistysten valmiudet vertaisryhmätoiminnan järjestämiseen lisääntyvät.

Autismiliiton vertais- ja kokemustoiminta (VEKO-toiminta) rahoitetaan STEAn kohdenne-

tulla toiminta-avustuksella. Vuonna 2024 vertais- ja kokemustoiminnassa oli kaksi työntekijää: vertais- ja kokemustoiminnan päällikkö Riikka Kiilo ja vertais- ja kokemustoiminnan suunnittelija Jenny Rosberg.

Toimintaan kuuluvat vertaisosaajatoiminta, kokemusasiiantuntijatoiminta, nettivertaishetket ja vertaisryhmäohjaajien koulutus ja tuki. Autismiliiton VEKO-toiminnassa erotellaan vertais- ja kokemustoiminta mm. sen vuoksi, että välttämättä ihminen, joka kokee omaksi vahvuudekseen pitää julkisia puheenvuoroja ei ole se, joka kokee mielekkääksi antaa vertaistukea toisille ihmisille. Verkoston jäsenet voivat olla sekä vertais- että kokemusverkoston jäseniä, mutta monet heistä valitsevat vain toisen. Vertaistoiminnassa toiminnan kohteena on samaa kokenut tai ryhmä samaa kokeneita ihmisiä, kokemustoiminnassa oletuksena on, että toiminnan kohderyhmällä ei ole samaa kokemusta ja toimintojen tavoitteet toiminnoissa eroavat toisistaan.

Vertaisosaajatoiminta

Vertaisosaajat ovat liiton kouluttamia vapaaehtoisia, jotka antavat lyhytkestoista vertaistukea, kun autismitietämisen diagnoosi on tuore. Heillä on omakohtainen kokemus autismitietämisestä. Vertaisosaajiin saa yhteyden täyttämällä yhteydenottolomakkeen liiton nettisivuilla ja TOIVO-vertaistukisovelluksen kautta. Toiminnasta vastaava työntekijä vastaanottaa lomakkeen, kartoittaa tehtävään sopivat vertaisosaajat ja ottaa selvää kuka tukisuhteen pystyy vastaanottamaan. Työntekijä välittää vertaisosaajalle yhteydenottajan tiedot, lähimmän jäsenyhdistyksen, ohjeistaa liiton ym. palveluista tuen saamiseksi jatkossa vertaisosaajan antaman tuen jälkeen.

Vertaisosaajille järjestettiin ryhmäohjauksia netissä ja yksilöllistä ohjausta puhelimitse, sähköpostilla ja etäsovelluksilla. Vertaisosaajille järjestettiin ryhmäohjauksia yhteensä 9 kertaa, joihin osallistui yhteensä 42 vertaisosaajaa. Ryhmäohjauksissa käsiteltiin vertaisosaajien tekemiä tukisuhteita

ja mahdollistettiin sitä kautta sekä vertaisoppiminen, tuen saaminen sekä asioiden käsittely luottamuksellisesti.

Autismiliitto lähti mukaan TOIVO-vertaistukisovellukseen keväällä 2024. Vertaisosaajille järjestettiin kaksi infotilaisuutta sovellukseen liittyen, joihin osallistui 7 vertaisosaajaa. TOIVO-vertaistukisovellus tuli vertaisosaajatoimintaan mukaan uudeksi yhteydenpitokanavaksi. Se kuitenkin poikkeaa totutusta siten, että yhteydenotto-pyyntöjä sovelluksessa tulevat suoraan tuenhakijoilta. Toukokuussa 2024 TOIVO:n otti käyttöön 3 vertaisosaajaa. Tavoitteena oli 10 vertaistukijaa TOIVO:ssa, mutta TOIVO:n käyttöönottoon innostaminen osoittautui haasteelliseksi. TOIVO-vertaistukisovelluksen perusteet sisällytettiin vertaisosaajakoulutukseen ja TOIVO:on lähti mukaan uusia vertaisosaajia.

Vuotuinen vertaisosaajakoulutus järjestettiin hybridimallilla, lähipäivät toteutettiin Helsingissä. Koulutukseen osallistui 18 vapaaehtoista, jotka oli ennakoon haastateltu. Koulutuksesta valmistui 16, joista 13 halusi jäädä vapaaehtoiseksi vertaistoimintaan mukaan. Hakijoita oli yhteensä 33.

Taulukko 3, Vertaisosaajien tukipyynnöt

	Lasten vanhemmilta	Autismikirjon aikuisilta	Muut läheiset	TOIVO-vertaistukisovellus	Yhteensä
2022	90	35	2	-	127
2023	76	60	5	-	141
2024	49	54	4	8	115

Vertaistukipyyntöjä tuli ympäri Suomea 45 eri kunnasta, yhteensä pyyntöjä oli 115 (Taulukko 3). Tukisuhteiden määrään ei ole laskettu neuvontapyyntöjä vertaistukeen liittyen, jotka tulivat suoraan työntekijälle monikanavaisesti.

Tavoite 150 toimeksiantoa jäi kaukaiseksi, tähän lienee monia syitä. Työntekijän vaihdos ja uuden opettelu toi haasteita, mutta palvelun laatu pysyi silti hyvänä. Toimintaa ei markkinoitu täydellä voimalla, koska toimeksiantoille oli vaikea löytää sopivia vertaisosaajia ja vuoden aikana 11 vertaisosaajaa jättäytyi kokonaan pois toiminnasta. Lisäksi moni vapaaehtoinen piti taukoa. Haasteena olivat erityisesti autismikirjon aikuisten tukipyynnöt, koska autismikirjon aikuisia on vertaisosaajissa suhteessa vähemmän kuin vanhemman

viitekehyksessä (kesällä autismikirjon aikuisia 28 / lasten vanhempia 40 / muita läheisiä 3).

Kaikkiin vertaistukipyyntöihin ei pystytty vastaamaan henkilökohtaisella vertaistuellla, ja tarjosimme suljettua ryhmämuotoista varhaista vertaistukea, jossa keskustelua oli ohjaamassa vertaisosaaja. Ryhmä kokoontui samalla kokoonpanolla kaksi kertaa kuukauden sisällä ja mallinsi vertaisosaajakeskustelua. Järjestimme kaksi varhaisen tuen ryhmää autismikirjon aikuisille ja yhden vanhemmille yhteydenottopyyntöjonossa oleville. Varhaisen vertaistuen ilta korvasi vertaisosaajakeskustelun.

Vertaisosaajat täyttivät tukisuhteista seurantalomakkeen ja työntekijä ylläpiti tilastointia. Seurannan mukaan kaikki tuen saajat ohjataan liiton jäsenyhdistyksen toimintaan ja sitä pidetään edelleen tärkeimpänä tietona tuensaajalle vertaisosaajatoiminnasta saadun tuen jatkoksi. Vertaisosaajista moni koki tekemänsä vapaaehtoistyön merkityksellisenä. Vertaisosaajat kokivat myös riittämättömyyttä, koska tuen hakijat olisivat tarvinneet enemmän tukea kuin vertaistukea elämäänsä. Moni tuen saajista ilmaisi vertaisosaajalle kiitollisuutta saamastaan tuesta ja kertoi tukisuhteen tuoneen edes vähän helpotusta ja vähentäneen toivottomuutta.

Tukisuhteissa esiin tulleet aiheet olivat mm. jaksaminen arjessa, uupumus, päiväkotij- ja kouluhaasteet. Autismikirjon aikuisten tukipyyntöissä nousi esiin työelämä ja ihmissuhteet sekä tunteet ja elämä diagnoosin saamisen jälkeen. Autismikirjon puolisoitten tukisuhteissa esiin nousi mm. neuroepätyypillisten ja neurotyypillisten erot ja autismin vaikutus vuorovaikutukseen.

”Koin että olin tarpeellinen ja pystyin tukemaan. Välillä surullinen toisen puolesta, kun oli huonoa hetkeä.”

Keräsimme anonymia palautetta vertaistuetta-vilta. Palaute vastasi vertaisosaajien välittämää palautetta ja palautteen antajat ilmaisivat saa-

mansa tuen olleen merkityksellistä ja antaneen toivoa. Yli 88% palautekyselyyn vastanneista piti saamaansa tukea riittävänä ja laadukkaana. Ne, jotka eivät näin kokeneet, sanoittivat että vertaistuki olisi riittänyt, elleivät he olisi kaivanneet ennemminkin muuta konkreettista apua.

”Tuki oli minulle merkityksellistä. Oli joku, joka ymmärsi autismin kirjolla olevan lapsen elämää. Tuli tunne, että voin kysyä mitä vaan asiaan liittyvää”

Kokemusasiantuntijatoiminta

Autismiliiton kouluttamat kokemusasiantuntijat ovat autismikirjon henkilöitä ja heidän läheisiään. He välittävät kokemustietoa esimerkiksi kasvatus-, sosiaali- ja terveysalan koulutuksissa, medioissa jne. Kokemusasiantuntijatoiminnassa välitetään tehtäviä tilaukseen parhaiten sopivalle kokemusasiantuntijalle. Tilausten yhteydessä sovitaan niihin liittyvät käytännöt ja sisältö tilaajan kanssa. Kokemusasiantuntija saa yksilöllistä tukea tilauksen yhteydessä esim. puheenvuoron sisältöön ja käytännön seikkoihin liittyen. Osa tilauksista menee suoraan kokemusasiantuntijoille. Toiminnassa koulutetaan vuosittain uusia kokemusasiantuntijoita verkostoon.

Kokemustiedon kysyntä jatkoi kasvua edelleen ollen 21% korkeampaa kuin vuonna 2023. Vuoden 2024 aikana kokemusasiantuntijoilta tilattuja tehtäviä oli 332. Noin kaksi kolmasosaa tehtävistä koski verkossa tehtäviä puheenvuoroja, joskin lähitilaisuuksien määrä on kasvussa. 10 tehtävää ei toteutunut tilaajan perueissa tilaisuuden. Suurin osa tilauksista tehtiin yleisökoulutuksiin. Verkostossa oli vuoden 2024 lopussa yhteensä 120 kokemusasiantuntijaa, joista osa oli tauolla. 89 verkoston jäsenenä toimivaa kokemusasiantuntijaa teki tehtäviä vuoden aikana.

Vuoden 2024 tilastoa kokemusasiantuntijatoiminnasta

Toiminnassa aktiivisesti mukana olevat vuoden-
vaihteessa 2024-2025:

- ▶ autismikirjon aikuiset 67
- ▶ läheiset (vanhemmat, kumppanit, sisarukset 41

Tehtävien kohdentuminen eri viiteryhmille:

- ▶ autismikirjon aikuinen 216
- ▶ vanhempi 82
- ▶ autismikirjon aikuinen / vanhempi 34
- ▶ autismikirjon aikuisen kumppani o
- ▶ autismikirjon henkilön sisarus o

Tilaajan taustaorganisaatiot:

- ▶ Sosiaali- ja terveysala 197, n. 61 %.
- ▶ Opetus – ja kasvatusala 76, n. 23 %.
- ▶ Muut 52, n. 16 % (esim. järjestöt,
työllistymispalvelut, viranomaiset, media)

Palautetta kokemusasiantuntijatoiminnasta ke-
rättiin sähköisellä lomakkeella verkossa tilaajilta
ja kokemusasiantuntijoilta. Palautetta kokemus-
asiantuntijan toiminnasta saatiin 42% tilaajista
eli 138 kappaletta. Kaikki vastanneet arvioivat
kokemusasiantuntijan käytön olleen hyödyllistä ja
antoivat arvion asteikolla 1–5 (k.a. 4,9).

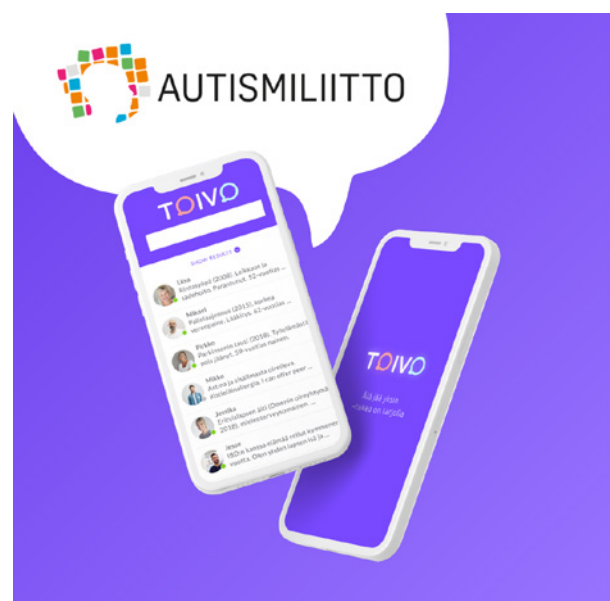
Kaikki palautetta antaneet kertoivat kokemus-
asiantuntijan lisänneen tietoa ja ymmärrystä
autismikirjosta. Palautteen mukaan kokemus-
asiantuntijoiden puheenvuorot ovat kosketta-
neet, liikuttaneet, avanneet silmiä, yhdistäneet
"teoreettista tietoa käytäntöön ymmärrettävällä
tavalla" ja pysäyttäneet "miettimään asioita taas
vähän eri näkökulmasta".

Vuonna 2024 kokemusasiantuntijat saivat jälleen
paljon hyvää palautetta hyvästä, selkeästä ja
asiantuntevasta esiintymisestä. Lisäksi toimin-
taa pidettiin erittäin tärkeänä ja koulutettujen
kokemusasiantuntijoiden helppoa saatavuutta
ja monipuolisuutta kiitettiin. Kaikki vastanneet
olivat valmiita jatkossakin käyttämään kokemus-
asiantuntijaa tilaisuuksissaan (k.a 5).

*"Viimeiselle kokemusasiantuntijalle vielä terveiset,
että avasi ammattilaisen silmiä paljon ja puhuit
todella tärkeistä asioista. Puheenvuoro sain minut
kyyneliin ja häpeämään sitä, miten ammattilaiset
voivat joskus asiakasta kohdella tai kohdata.
Olen itse tuore ammattilainen ja sain tästä todella
paljon omaan työhöni ajatusta siihen, miten minä
haluan tulevia asiakkaitani kohdata."*

Kokemusasiantuntijoilta palautekyselyyn saatiin
vastauksia 164 kpl eli noin 50 %. Heitä pyydettiin
arvioimaan asteikolle 1–4 onnistumistaan autismi-
tiedon välittämisessä kokemustehtävänsä kautta
(k.a. 3,5).

Kokemusasiantuntijat kertoivat palautteessaan
kuulijoiden arvostaneen selkeitä kuvauksia ja
konkreettisia esimerkkejä arjesta. Esteellisten
ympäristöjen tuottaman kuormituksen ja stressin
sanallistamista sekä kuvaamista pidettiin tärkeä-
nä, jotta arkea helpottavat mukautukset yleis-
tyisivät. Ylipäänsä autismikirjon kokemustiedon
koetaan avaavan oven todellisen autismiymmär-
ryksen kehittymiselle ja positiivisten toiminta-
mallien käyttöönotolle esimerkiksi kohtaamisissa,
kouluissa, työpaikoilla, palveluissa ja perheissä.
Suuressa osassa kokemusasiantuntijoiden
puheenvuoroja vastataan hyvinkin tarkkoihin
teematoiveisiin, mutta myös omilla tarinoilla on
paikkansa.

”Toivon että saivat vinkkejä, mikä on kohtaamisessa hyvä ottaa huomioon, että saisi jatkossakin hyvän kontaktin sijaishuollossa olevaan lapseen ja vanhempiin”

”Oli ihana päästä ekaa kertaa kertomaan kokonaisuutena oma tarina myös ilman erityistä teemaa puheelle. Tuntui merkitykseltä kertoa mikä merkitys diagnoosilla on itselle ollut ja millä tavoin se on vaikuttanut mm. minäkuvaan.”

Vuoden 2024 kokemusasiantuntijakoulutus järjestettiin hybridikoulutuksena. Koulutus oli alueellisesti suunnattu Seinäjoelle, Pohjanmaan alueen maakuntiin. Koulutukseen hakijoita oli jälleen runsaasti ja heistä koulutettaviksi valittiin 15 henkilöä, joista 14 valmistui ja halusi liittyä VEKO-verkostoon. Koulutus pidettiin Tammi-maaliskuun välillä ja yhteisten verkko- ja lähitapaamisten lisäksi tapasimme pienryhmissä verkossa. Koulutukseen liittyneen palautekyselyyn vastasi kahdeksan koulutettua. Palautekyselyssä koulutuksen sisältöä (ka. 3,8) ja sen antamia valmiuksia kokemusasiantuntijana toimimiseen (ka. 3,9) arvioitiin asteikolla 1–4. Sisällön lisäksi tärkeimpinä koulutuksen antaina pidettiin yhteisiä keskusteluita, vertaisuutta ja autismikirjon kokemusten jakamista koko koulutusryhmän kesken. Osallistujat arvostivat paljon myös mahdollisuutta suorittaa koko koulutus etäyhteydellä.

Elo-syyskuussa järjestettiin Autismiliiton kokemusasiantuntijoille tarkoitettu kehittäjävaikuttaja -verkkokoulutus, johon osallistui kahdeksan kokemusasiantuntijaa. Koulutuksessa perehdyttiin vaikuttamisen eri tapoihin, vaikuttamistyön arkeen ja vaikuttamisen kenttään lähialueelta aina Euroopan tasolle saakka. Yhteistyötä tehtiin Soste ry:n, Suomen Autismikirjon yhdistys ry:n ja The European Council of Autistic Peoples kouluttajien kanssa. Palautetta antaneet pitivät koulutuksen antia kattavana, mutta myös varsin tiiviinä ja tuhtina pakettina (15 h).

Vuonna 2024 järjestettiin kokemusasiantuntijoiden ryhmätapaamisia verkon välityksellä 8 kpl.

Tapaamisiin osallistuttiin 66 kertaa. Tapaamiset koettiin erittäin hyväksi tavaksi vaihtaa kokemuksia omista kokemustehtävistä toisten kokemusasiantuntijoiden kanssa sekä tavata muita eri puolilla maata olevia verkoston toimijoita, koska itse vapaaehtoistyö on paljolti yksin puurtamista. Työntekijän antama tuki ei korvaa vertaisten kohtaamista.

Kokemusvaikuttaja (KOVA)-ryhmän toiminnan kehittäminen jatkui toiminnan pilotoinnilla ja testauksella. Yhteensä toteutui neljä tilaisuutta, joissa oli mahdollista kommentoida lakimuutoksia ja esittää näkemyksiä Autismiliiton lausuntojen ja kuulemisten tueksi. Lisäksi kommentoitiin Autismiliiton koulutusmateriaalien sisältöjä. Osallistujia tilaisuuksissa oli 19. Tilaisuuksista kerättyjen kokemusten perusteella luodaan vuonna 2025 toimintamalli toiminnan selkeyttämiseksi.

Kokemusasiantuntijatoiminnalle medianäkyvyyttä toivat Tunne Autismi -webinaarit, joita järjestettiin kaksi, toinen 3.4. aiheena ”Mitä pitäisi muuttaa ja miten? #AikaToimia” ja toinen 26.11. aiheena ”Työelämässä”. Molemmat keräsivät satoja kuuntelijoita. Lisäksi 18.6. Autistic Pride -päivänä kokemusasiantuntijoiden postaukset valtasivat Autismiliiton some-tilit. Kokemusasiantuntijoille tuotettiin myös markkinoinnin tukimateriaalia

kuten esimerkiksi mediakorttipohja, jota voi hyödyntää somemarkkinoinnin tukena.

Vuonna 2024 mediakiinnostus jatkui edelleen korkeana. Kokemusasiantuntijoita pyydettiin tv-esiintymisiin ja lehtijulkaisuihin (mm. Helsingin sanomat, Keskisuomalainen, Iltalehti, Lännen media, Yle, MTV). Lisäksi Autismilehdessä julkaistiin muun muassa kokemustarinat ”Aikuistumisen siirtymisriitejä”, ”Vanhemmuus ei katoa mihinkään” sekä useita kokemusasiantuntijoiden kirjoittamia juttuja ja kolumneja.

VEKO-verkoston vapaaehtoisten yhteinen tuki

VEKO-verkoston jäsenille tehtiin kesällä selvitys osallisuuden ja yhteisöllisyyden kokemuksista verkostossa toimimisesta. Vastanneista (N44) 84 % koki kuuluvansa tärkeään yhteisöön kuuluessaan VEKO-verkostoon. 96 % vastaajista koki itsensä tarpeelliseksi ja 91 % koki pystyvänsä vaikuttamaan ihmisten käsityksiin autismikirjosta toimissaan verkostossa. Selvityksen tuloksia käytetään toiminnan suunnittelun lisäksi toiminnan laadun tarkkailuun.

”Täällä ihmiset kohdataan ihmisinä, kokonaisuuksina, eikä jonkun koneen rattaana juuri sen koneen näkökulmasta. Tukea, apua ja ajatuksia saa pyytämällä.”

VEKO-verkoston jäsenille järjestettiin virkistys- ja täydennyskoulutus elokuussa Kuopiossa. Täydennyskoulutuksessa keskusteltiin toiminnan kehittämisestä, ratkottiin yhdessä esiin nousseita haasteita tukisuhteissa tai kokemuspuheenvuoroissa. Lähitapaamisia oli toivottu enemmän ja ne on koettu antoisaksi ja yhteisöllisyyttä lisääviksi.

Autismi tänään! -webinaarit verkoston jäsenille jatkuivat. Webinaareja järjestettiin neljä, jokaisessa oli alustaja alustamassa keskusteluja. Teemoina oli nuoren identiteetin tukeminen, Tourette, autismikirjo ja parisuhde sekä neurokirjo ja sateenkaarevuus.

VEKOn-toiminnan vertaisosaaja-, kokemusasiantuntija- ja vertaisryhmänohjaajakoulutukset on tunnistettu Paikko-oppimisympäristössä ja todistuksen koulutuksista tulostetaan PAIKKO-järjestelmästä. Koulutukset vastaavat Kasvatus- ja ohjausalan ammattitutkinnon valinnaista tutkinnon osaa ”Kokemusasiantuntijana ja vertaisohjaajana toimiminen” (5/6 vaatimuksista).

Kehitimme vuoden aikana verkoston sisäistä ja ulkopuolista viestintää. Sisäiseen viestintään teimme suojatun sivuston kotisivujen yhteyteen, jotta kaikki ajankohtainen ja vapaaehtoistettävään tarvittava tieto on yhdessä paikassa. Tämä vähensi pitkiä ja kuormittavia sähköposteja, eikä loppuvuonna lähetetty enää kuukausiviestiä. Nimesimme sivuston Kotikoloksi, joka pitää sisällään vapaaehtoistettäviin kohdennetut ”huoneet”. Uudistus otettiin hyvin vastaan ja koettiin positiivisena asiana. Vapaaehtoisten toiveesta lähetimme muistutuksia, kun uusia asioita lisättiin sivustolle.

Yhtenäistimme VEKO-toimintojen someilmettä ja paransimme somejulkaisujen saavutettavuutta. Toimme esiin vapaaehtoisten ääntä ja vapaaehtoistyön merkitystä somekampanjoissa. Heinäkuussa osallistuimme vertaisosaajatoiminnan vaikutuksia esiin tuomalla Kansalaisareenan #3miljardia kampanjaan, jolla otettiin kantaa järjestöihin kohdistuneisiin leikkauksiin. Lokakuussa nostimme esiin kokemustoiminnan palautteita ja sen merkitystä autismitietoisuuden lisäämisessä. Perinteisessä joulukalenterissa toimme esiin vapaaehtoisten aineettomia ja aineellisia joululahjoja, joissa moni aikuinen toivoi myös työelämäänsä liittyviä parannuksia.

VEKO-toiminta järjesti yhteistyössä Kasvatus- ja perheneuvonta – Kasper ry:n, ADHD-liiton sekä Leijonaemot ry:n kanssa ”Lastensuojelu ja erityislapset” -webinaarin syyskuussa 2024. Webinaarissa kuultiin asiantuntijaluento, kokemuspuheenvuoroja ja haastattelu vertaistuen merkityksestä. Webinaariin osallistui 185 kuulijaa.

Nettivertaisheetket

VEKO-toiminnasta järjestettiin nettivertaisheetkiä autismikirjon lasten, nuorten, EDA/PDA- piirteisten sekä aikuisten lasten vanhemmille, autismikirjon aikuisten kumppaneille ja puolisoille sekä autismikirjon lasten vanhemmille, joilla on lastensuojelun asiakkuus. Käynnistimme vuoden aikana kaksi uutta ryhmää englanninkielisen vanhempien ryhmän ja ruotsinkielisten vanhempien ryhmän. Keväällä vertaisheetkien ohjaus oli työntekijä-vetoista. Syyskaudella suurinta osaa ryhmistä ohjasi VEKO-verkoston vertaisryhmäohjaajat, jotka myös mahdollistivat ryhmien määrän lisäyksen.

Kehitimme nettivertaisheetkien käytännön järjestelyitä ja automatisoimme ilmoittautumisjärjestelmää. Näin saimme vapautettua työntekijöiden aikaa vertaisryhmäohjaajien tukemiseen vapaaehtoistehtävässään. VEKO-työntekijällä säilyi kokonaisvastuu vertaisheetkistä ja niiden koordinoinnista. Vertaisryhmäohjaajan ollessa estynyt työntekijä vastasi vertaisheetken ohjaamisesta. Ohjaajan vastuulla oli ohjata keskustelua ryhmässä ja täyttää seurantalomake, johon kirjattiin osallistuneiden lukumäärän ja tunteita vertaisheetken vaikutuksesta osallistujiin. Järjestimme yhden ryhmämuotoisen keskustelun ennen syyskauden loppua, muutoin henkilökohtaista tukea ryhmäohjaajien saatavilla oli tarvittaessa.

Taulukko 4. Vertaisheetkiryhmien kokoontumiskerrat ja osallistujamäärät 2024

Vertaisheetket netissä	Osallistujamäärä	Kokoontumiskerrat
Autismikirjon lasten vanhemmat	22	6
Autismikirjon nuorten vanhemmat	29	6
Autismikirjon aikuisten kumppanit ja puoliset	38	7
Autismikirjon lasten vanhemmat, joilla on lastensuojelun asiakkuus	11	4
Aikuisten autismikirjon lasten vanhempien vertaisryhmä	24	6
EDA/PDA- piirteisten lasten vanhempien vertaisryhmä	39	6
Parents of children and youths on the autism spectrum in English	7	3
Föräldrar till barn och ungdomar på autismspektrumet	6	2
YHTEENSÄ	176	40

Taulukossa 4 kuvataan nettivertaisryhmien tilastoja vuonna 2024. Osallistujamäärät jäivät alle tavoitteen, tähän on luultavasti monia syitä. Alkuvuonna markkinointi jäi vähäiseksi työntekijämuutoksen vuoksi ja vertaisheetkiin ilmoittautui enemmän kuin mitä tuli paikalle. Yhtenäistimme loppuvuonna vertaisheetkien someilmettä saavutettavuuden lisäämiseksi ja tehostimme markkinointia. Loppuvuodesta vertaisheetkien maksimi-osallistujamäärä kääntyiikin nousuun ja moni ryhmistä oli täynnä. Myös suurin osa ilmoittautuneista osallistui vertaisheetkeen.

Vertaisheetkien osallistajat olivat suurimmaksi osaksi paikkakunnilta, joissa ei vertaistoimintaa kohderyhmälle ollut tai osallistajat ilmoittivat, ettei heidän ole mahdollista lähteä lähitapaamiisiin, esimerkiksi lastenhoidon tai muiden syiden vuoksi. Miltei kaikki ilmaisivat, ettei heillä ollut muuta paikkaa missä puhua kokemuksestaan kuin nettivertaisheetki. Suullisen palautteen mukaan 60% ryhmään osallistuneista ilmaisi voimaantumisen kokemuksia. Osallistujille kerrottiin aina myös jäsenyhdistyksien toiminnoista. Keräsimme vuoden aikana myös anonyymia palautetta toiminnasta, jossa palautteen antajat kertoivat vertaisryhmän vastanneen odotuksia ja he kokivat saamansa tuen merkitykselliseksi. Yhteistä keskustelualustaa toivottiin paljon, koska osallistajat kokivat go minuutin olevan liian lyhyt aika.

“Oli ihana hetki, kun saa jutella ihmisten kanssa ketkä ymmärtää, kun tuntuu ettei missään muualla ymmärretä yhtään mitään.”

“Valtavan suuri kiitos, että tällaisia järjestetään. Todella tärkeä voimantuoja haastavaan arkeen. Näitä lisää ja vaikka vielä useamminkin.”

Uusien kävijöiden tavoittamiseksi laajensimme huostaanotettujen ja sijoitettujen autismikirjon lasten vanhempien vertaishetkien kohderyhmää koskemaan lastensuojeluasiakkuuksia kokonaisuudessaan. Vertaishetkeä ohjasi VEKO-työntekijä yhdessä Kasper ry:n kokemusasiantuntijan kanssa. Kohderyhmän vanhemmat tarvitsivat heille räätälöityä matalan kynnyksen tukea, jossa otettiin huomioon, että osallistujat olivat kokemuksiensa vuoksi kohderyhmänä herkkä ja haavoittuva. Vertaisilloissa vanhempien yksinjäamisen kokemukset olivat vahvoja ja osallistuminen helpotti tunnetta, koska niissä oli mahdollisuus huomata, että samaa kokeneita on muitakin.

Vertaisryhmäohjaajien koulutus ja tuki

Kouluttamalla jäsenjärjestöille vertaisryhmien ohjaajia haluttiin varmistaa, että ohjaajilla olisi riittävästi tietoa ja taitoa vertaisryhmien ohjaamiseen ja että uusia ohjaajia saataisiin mukaan vastaamaan jäsenjärjestöjen tarpeisiin. Vuoden aikana vertaisryhmille koulutettiin sekä uusia ohjaajia ja jo ohjaajina toimivien ryhmän-ohjaustaitoja päivitettiin.

Jäsenyhdistyksille suunnattuja koulutuksia oli kolme, joista kaksi toteutettiin verkossa ja yksi lähikoulutuksena Turussa. Verkkokoulutuksilla pyrittiin takaamaan mahdollistamaan laaja osallistuminen eri puolilta maata. Kaksiosaiset nettikoulutukset järjestettiin tammikuussa ja elokuussa. Palautteessa osallistujat arvioivat koulutuksen sisällön kokonaisuudessaan hyväksi sekä verkko-
muotoisuuden, sisällön että sen merkityksellisyys suhteen ja kertoivat taitojensa ryhmän-ohjaajina lisääntyneen. Palautteet koulutuksista

kerättiin kirjallisesti lomakkeen avulla. Palautteen perusteella osallistujat kertoivat koulutuksen tuoneen lisää tietoa ja varmuutta ryhmänohjaamiseen. Yhden vastaajan palaute kiteyttää koulutusten antia:

“Oli hyvä kuulla konkreettisia vinkkejä ja tietoa, että miten eri tilanteissa voi toimia ja kenen puoleen kääntyä.”

Yhteensä vuoden aikana koulutettiin jäsenyhdistyksiin 35 vertaisryhmäohjaajaa. Kaikki koulutuksesta palautetta antaneet kertoivat palautteessaan suosittelevansa koulutusta myös muille. Lisäksi järjestimme VEKO-verkostolle yhden illan mittaisen täydennyskoulutuksen vertaisryhmäohjaamisesta kiinnostuneille. Koulutukseen osallistui 7 ja siitä Autismiliiton nettivertaishetkiä ohjaamaan lähti 6. Myöhemmin perehdytimme kolme uutta vertaisryhmäohjaajaa räätälöidysti.

Yhdistystapaamiset

Vertais- ja kokemustoiminnan työntekijät tapasivat vuoden aikana kahdeksan jäsenyhdistyksen edustajia (yhteensä 20 henkilöä) yksittäisissä ja yhdessä yhteistapaamisissa. Tapaamisissa selvitettiin yhdistyksen vertaistoiminnan tilannetta, tarpeita, joita siihen liittyy sekä mitä yhteistyötä yhdistykset toivoivat VEKO-toiminnalta. Yhdistykset saivat myös tietoa ja muistilistan siitä, mitä Autismiliiton vertais- ja kokemustoiminnassa tehdään ja miten se liittyy yhdistyksien toimintaan.

VERTAISRYHMÄOHJAAJIEN VERKKOKOULUTUS

Koulutus on suunnattu Autismiliiton jäsenyhdistysten vertaisryhmien ohjaajille tai sitä kiinnostuneille yhdistyksen jäsenille.

KOULUTUKSESTA SAAT	AIKATAULU
• Perustietoa vertaisryhmien ohjaamisesta • Käytännön vinkkejä • Vertaistukea muilta ohjaajilta	• Koulutus toteutetaan kahdessa osassa, joita yhdessä muodostavat kokonaisuuden. • Torstai 23.1.2025 klo 17-19.30 • Kesäviikko 29.1.2025 klo 17-19.30

ILMOITTAUDU MUKAAN 19.1.2025 MENNESSÄ!

<https://autismiliitto.fi/tuki-jameuot/vertaistuki/vertaisryhmaohjaajat/>

6. AUTISMILIITON KOULUTUSTOIMINTA

Autismiliiton koulutustoiminta koostuu neljästä kokonaisuudesta. Näitä ovat tilauskoulutukset, avoimet koulutukset, Autismin talvipäivät ja konsultaatiot. Koulutustoiminta on kokonaisuudessaan Autismiliiton omarahoitteista toimintaa ja sitä toteuttaa 1,25 henkilöstöresurssia liiton henkilökunnasta.

Tilauskoulutukset

Tilauskoulutuksia toteutti lähtökohtaisesti koulutustoiminnan suunnittelija. Koulutuksia toteutettiin yhteensä 55 kappaletta. Koulutusmäärä oli selkeästi vähemmän kuin vuonna 2023, jolloin toteutettiin 78 koulutuskertaa. Tähän vaikuttavat erityisesti vuonna 2023 toteutetut HAASTE-työpajat. Lisäksi erityisesti syksyllä tilauskoulutuksia oli vähemmän. Osittain tähän vaikutti myös koulutustoiminnan suunnittelijan toteuttama konsultointi loka-joulukuussa, toisaalta koulutuskyselyitä ei loppuvuodelle tullut kovinkaan paljoa.

Yleensä koulutukset toteutettiin ilman tallennusta, mutta yksittäisissä tapauksissa koulutus tallen-

nettiin ja se oli määrääjän (tilaajan kanssa sovittu aika) katseltavissa Autismiliiton Youtube-kanavalla tilaajalle toimitetun linkin kautta. Tallennus huomioitiin hinnoittelussa.

Koulutuksien sisältönä oli yleensä yhtenä kokonaisuutena perustietoa autismitietä, autismitietä henkilön kohtaaminen, ohjaaminen ja tukeminen sekä toisena kokonaisuutena HAASTE-toimintamalli ja muutamia toimintamalliin liittyviä työpajoja. Yksittäisiä koulutuksia pidettiin mm. äärimmäiseen vaatimusten välttelyyn (EDA/PDA) liittyen. Tilauskoulutuksissa sisältö muokataan vastamaan tilaajan toiveita ja toimintaympäristöä.

Vuoden alkupuolella toteutettiin myös HAASTE-toimintamalliin liittyviä työpajoja etänä Liettuun.

Tilauskoulutuksissa pyrittiin ottamaan mukaan kokemusasiantuntija n. 3 h ja sitä pidempiin koulutuksiin. Koko päivän koulutuksessa kokemusasiantuntija on sisällytetty koulutuksen hintaan. Kokemusasiantuntija osallistui yhteensä 19 koulutuskertaan.

Tilauskoulutuksien tilastot

- ▶ Koulutuksien määrä: 55, joista etänä 20 ja lähikoulutuksena 35
- ▶ Koulutuksiin osallistuneiden määrä: yli 1500
- ▶ Kokemusasiantuntijoiden määrä koulutuksissa: 19
- ▶ Koulutuksien kestot ja mediaanikesto: 10 min – 1,5 pv, mediaanikesto 180 min

Palautteet (keskiarvo asteikolla 1-5 , 1 matalin arvio, 5 korkein arvio)

- ▶ Koulutuksen sisältö 4.1
- ▶ Kouluttajan asiantuntemus 5

On huomioitava, että palautteeseen ei ole määritelty tiettyä kysymysrunkoa vaan siinä on käytetty pääsääntöisesti kahta eri mallia (lyhyempi ja hieman pidempi).

Mukana Peter Vermeulen!

HYVINVOIVA KOULULAINEN

Näkökulmia autismitietä lapsen ja nuoren hyvinvointiin koulussa

Ajankohta
18.4.2024

Lisätietoja
koulutus@autismiliitto.fi

Koulutus & Toiminta
AUTISMILIITTO

Koulutuksien tilaajat eriteltynä:

- ▶ Sosiaali- ja terveydenhuoltopalvelut sekä kasvatuksen toimiala 9 kpl (asuminen, päiväaikainen toiminta, varhaiskasvatus, psykiatria, toiminta- ja fysioterapia, kasvatus)
- ▶ erilaiset toimijat/palveluntuottajat 15 kpl
- ▶ messut ja tapahtumat 5 kpl
- ▶ hankkeet 2 kpl
- ▶ lisäksi muita yksittäisiä tahoja, esim. Lahden palvelutori, Barona, Plan International, Suomen Partiolaiset, Teollisuusliitto, SAMOK ja Alko

Avoimet koulutukset

Omia avoimia koulutuksia (webinaareja) toteutettiin yhteensä viisi kappaletta. Lisäksi järjestettiin yhdessä Live&Learnin kanssa Tony Attwood -koulutuspäivä toukokuussa 2024.

Koulutukset järjestettiin Teams-alustalla, paitsi Tony Attwood -koulutuspäivä, joka järjestettiin vain lähitapahtumana Helsingin Oodi-kirjastossa.

Webinaarien osallistujamäärät olivat suhteellisen alhaisia, yleensä 20 – 30 osallistujan välillä. Tony Attwoodin koulutukseen osallistui n. 100 osallistujaa, mutta tästä syntyi myös enemmän kuluja. Lisäksi tuotot jaettiin Live&Learnin kanssa.

Koulutuksien teemat olivat seuraavat: HAASTE-toimintamalli (kerran keväällä, kerran syksyllä), Hyvinvoiva koululainen, Selkeyttä arkeen sekä Tytöt ja naiset autismikirjolla. Lisäksi olimme mukana toteuttamassa kahta ilmaista ruotsinkielistä webinaaria ruotsinkielisen jäsenyhdistyksemme kanssa, joiden teemat olivat äärimmäinen vaatimusten välttely ja maskaaminen.

Autismin talvipäivät

22. Autismin talvipäivät järjestettiin hybridimuotoisena (osallistumismahdollisuus sekä etänä että paikan päällä) Tampereella. Talvipäivien teemana oli ”Toimivaa tukea”. Talvipäiville osallistui yhteensä 502 henkilöä (sisältäen osallistujat, sponsorit, näytteilleasettajat, liittohallitus, liiton henkilökunta, yhteistyöyhdistys TSAU:n edustajat ja vapaaehtoiset). Maksavia osallistujia Tampereella oli yhteensä 340, etänä 93. Yritys tai organisaatio on maksanut 367 osallistujaa, yksityishenkilöinä on osallistunut 47 maksavaa henkilöä. Sponsoreita tapahtumassa oli kolme (Autismisäätiö, Rinneko-dit, Spesia), näytteilleasettajia 24 (paikat täynnä). Palautetta koulutustapahtumasta antoi 179 vastaajaa. Asteikkona käytettiin skaalaa 1-5, jossa 1 on erittäin huono ja 5 on erittäin hyvä. Tapahtuman kokonaisarvosana oli erittäin hyvä 4,42.

Korkeimmat arvosanat saivat kyselyn kohdat

- ▶ ”Kokemusasiantuntijat” 4,82
- ▶ ”Tämä oli aikani arvoinen tapahtuma” 4,53
- ▶ ”Luennot” 4,31

Matalimmat arvosanat saivat kyselyn kohdat

- ▶ ”Etäalusta” 3,87
- ▶ ”Tapahtumapaikka” 4,00

Konsultaatiot

Konsultaatioita toteutettiin kahdelle eri tilaajalle. Toinen konsultaatio oli pienimuotoinen, pitäen sisällään muutamia etätapaamisia. Konsultaation tavoitteena oli HAASTE-prosessissa tukeminen kouluikäiselle pojalle.

Toinen konsultaatio toteutettiin 11.10.-20.12.2024 välisenä aikana ja se jatkui osa-aikaisena vuoden 2025 puolella. Konsultaation osti Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue Luvn. Konsultaatio piti sisällään erittäin haastavasti käyttäytyvän nuoren miehen (ikä 17) päiväaikaisen toiminnan suunnittelua ja toteuttamista Luvn:n yksikössä Kirkkonummella.

Yhteenveto

Koulutustoiminnan osalta tilauskoulutuksien määrä väheni edellisestä vuodesta, erityisesti syksyllä tilauskoulutuksia oli vähän. Myöskään webinaarit eivät tuottaneet kovin paljoa suhteellisen vähäisten osallistujamäärien vuoksi. Avointen webinaarien osalta tavoitteena oli pystyä suunnittelemaan ja markkinoimaan webinaareja aikaisemmin, mutta tässä ei onnistuttu riittävästi. Osittain tähän vaikutti syksyllä toteutettu konsultaatio.

Tuotot kuitenkin kasvoivat 12,5% edellisestä vuodesta. Eniten tähän vaikutti onnistuneet Autismin talvipäivät, joiden tuotto oli yli 40% korkeampi kuin edellisenä vuonna. Myös syksyn konsultaatio vaikutti tuottojen määrään.

Koulutuksien markkinointia ei vielä pystytty tekemään riittävän ajoissa ja tehokkaasti. Samoin avoimien webinaarien suunnittelua ei pystytty toteuttamaan riittävän ajoissa ja suunnitellusti.

Yleisön hiljaiset aplodit Autismin talvipäivillä Tampereella.

7. VIESTINTÄ

Viestintä Autismiliitossa on pienistä resursseista huolimatta suunnitelmallista ja tehokasta. Autismiliiton viestinnän päätavoitteina on autismitiedon lisääminen, osallisuus ja liiton aseman vahvistaminen autismin alan asiantuntijana. Tavoitteiden toteuttamiseen

- ▶ jaamme liiton viestintäkanavissa sekä mediassa ajankohtaista, luotettavaa ja kokemuspohjaista autismitietoa
- ▶ nostatamme keskustelua vuoden kärkiteemojen ympärillä ja toteutamme kampanjoita yhdessä autismikirjon henkilöiden ja heidän läheisten kanssa.
- ▶ tuotamme ja julkaisemme Autismi-lehteä, erilaisia oppaita ja materiaalia mm. liiton verkkosivuille
- ▶ järjestämme webinaareja, koulutuksia ja tapahtumia
- ▶ teemme näkyväksi liiton omia palveluita ja vaikuttamistyötä
- ▶ tuemme jäsenyhdistysten viestintää.

Taulukko 5. Sidosryhmien arviot viestinnän onnistumisesta vuonna 2023 ja 2024

Autismiliiton sidosryhmiltä on pyydetty arviota liiton toiminnan onnistumisesta vuonna 2024. Sidosryhmiin kuuluivat mm. jäsenyhdistyksemme, vertais- ja kokemustoimijat, hyvinvointialueet, muut järjestöt, valtion ja yritysten edustajat. Vastaajia oli yhteensä 140. Taulukossa 5 näkyvät viestintään liittyvät väittämät, joita vastaajat pääsivät arvioimaan neljän pisteen skaalalla (maksimi=4). Taulukossa näkyvät rinnakkain vuoden 2023 ja 2024 pisteet samoista väittämistä.

Yleisesti Autismiliiton viestintä on saanut hyvät arviot. Korkeimmat pisteet on annettu autismitiedon lisäämisestä (keskiarvo 3,7) sekä tiedon luotettavuudesta ja ajankohtaisuudesta (keskiarvo 3,6). Myös Autismiliiton oppaita ja esitteitä pidetään hyödyllisinä (keskiarvo 3,6).

Matalimmat keskiarvot on annettu viestinnän saavutettavuudesta (3,4) sekä viestinnän onnistumisesta (3,4). Jälkimmäisessä on kuitenkin havaittavissa pientä parannusta edelliseen kalenterivuoteen verrattuna, jolloin keskiarvo viestinnän onnistumisesta oli 3,2.

Väittämät	Sidosryhmät, n=140
Liitto on lisännyt tietoa autismikirjosta ja autismikirjon ihmisten tarpeista.	3,7 ▶ 3,7
Liitto on lisännyt tietoa esteettömyydestä ja saavutettavuudesta autismikirjon ihmisten kannalta.	3,5 ▶ 3,5
Autismiliiton välittämä tieto on luotettavaa ja ajankohtaista.	3,6 ▶ 3,6
Autismiliiton viestintä on onnistunutta.	3,2 ▶ 3,4
Viestintä on saavutettavaa.	3,3 ▶ 3,4
Autismi-lehden sisältö on monipuolista.	3,4 ▶ 3,5
Verkkosivujen sisältö on hyödyllistä.	3,6 ▶ 3,5
Autismiliiton oppaat ja esitteet ovat hyödyllisiä.	3,7 ▶ 3,6

Palautetta liiton viestinnästä vuonna 2024:

”Olen yllättynyt ja sangen vaikuttunut, miten paljon olette saaneet kerättyä tietoa sivuillenne autismikirjosta. Olisin itse tarvinnut tietoa tyttäreni avuksi n. 5 vuotta sitten ja sitä ei valitettavasti silloin ollut. Toivottavasti kanssakulkijat löytävät hyvät ja asiantuntevat sivunne, niitä on ilo lukea ja katsella. Omani on jo lähdössä korkeakouluopintoihin, joten siirtymä on taas tulossa ja täältä löysin hyviä vinkkejä nyt siihenkin. Iso Kiitos teille.”

”Aivan huippua työtä teette näkyvyyttä ja tietoa epäkohdista sekä ratkaisuihin tarvitaan. Iso kiitos tästä! Olen samaa mieltä, Suomessa ei ole tasa-vertaista ja -laatuista varhaiskasvatusta ja ope- tusta. Laatu riippuu aivan siitä, mihin päiväkotii/ kouluun lapsi menee ja millaisten aikuisten, ei aina edes ammattilaisten, kanssa hän toimii.”

Vuoden 2024 viestinnästä yleisesti

Vuonna 2024 yhteiskunnallinen kiinnostus neurokirjon ja neuromoninaisuuden asioihin jatkui. Yle toi vuoden aikana ruutuihin useamman autismi- ja neurokirjoa koskevan ohjelman – Neuro-tyypit-dokumenttielokuvan, Nepsyt-sarjan ja Kirjolla-sarjan toisen tuotantokauden. Niiden kaikkien markkinoinnissa olimme mukana. Liiton vähäiset resurssit huomioon ottaen tällaiset yhteistyökuviot palvelevat hyvin liiton tavoitteita autismitiedon lisäämisestä.

Muissakin medioissa neurokirjon aiheet ovat olleet esillä monipuolisesti. Tähän viittaavat myös mediaseurannan luvut. Median yhteydenotot ovat laskeneet edellisen vuoden huippulukemasta (58 yhteydenottoa vuonna 2023), mutta silti niitä tuli runsaasti. Vastasimme yhteensä 30:een median yhteydenottoon. Haastattelupyyntöjen yhteydessä ehdotimme säännöllisesti haastateltaviksi kokemusasiantuntijoita.

Liiton omissa viestintäkanavissa olemme nostaneet esiin toimintasuunnitelmassa olleita painopisteitä kuten monialaista tukea tarvitsevien

Autismiliitto oli mukana mm. Kirjolla-sarjan toisen tuotantokauden markkinoinnissa.

oikeudet, oppimisen ja koulunkäynnin tuki. Lisäksi olemme pitäneet esillä vaikuttamisen pääviestejä ja osallistuneet ajankohtaisiin keskusteluihin mm. autismikirjon määrittelystä tai lapsen aggressiivisesta käyttäytymisestä. Otimme myös kantaa kirjaan Tue & auta autistista lastasi.

Autismitietoisuuden viikkoa vietettiin vuonna 2024 teemalla #AikaToimia. Kampanjalla halusimme kiinnittää huomiota autismikirjon henkilöitä syrjiviin rakenteisiin, toimintatapoihin ja asenteisiin, ja löytää keinoja niihin puuttumiseksi.

Kokemusäänen ja osallisuuden vahvistamisen tavoite on kulkenut mukana viestinnän toiminnassa. Esimerkkinä voi nostaa helmikuussa 2024 toteutetun kampanjan, jossa kokosimme ja julkaisimme Instagramissa viikon ajan actually autistic -sisältöä ja sitä myötä esittelimme seuraajillemme kiinnostavia autismikirjon vaikuttajien tilejä.

Autismiliitto on ollut toivottu yhteistyökumppani myös kulttuurialan toimijoille. Ilo onkin huomata, että myös esim. teatterit ja museot kääntyvät yhä useammin liiton puoleen autismitietävällisyyden kehittämisprosesseissaan. Liittoa pyydettiin mukaan Espoon teatterin Minna Craucher-musikaalin rennomman esityksen järjestelyihin kouluttajan, materiaalien kommentoijan, koylei-

sön etsijän, palautteen antajan ja tiedonlevittäjän rooleissa.

Liiton rahoitustilanteen tiukentuessa olemme myös aktivoituneet lahjoitusten keräämisessä. MobilePay-lahjoitusmahdollisuuden käyttöönotto myös madalsi ihmisten kynnystä lahjoittaa ja se näkyi selkeänä nousuna lahjoitustuloissa. Huhtikuuhun saakka Autismiliitossa oli töissä viestintäassistentti, joka palkattiin Paikka auki -avustusohjelman kautta vuoden määräajaksi. Viestintäassistentti mm. tuotti sisältöä verkkosivuille, somekanaviin ja valmisteli markkinointi- ja kampanjamateriaaleja.

Autismi-lehti

Autismi-lehti on liiton jäsenlehti, joka ilmestyi vuonna 2024 suunnitellusti neljä kertaa. Se on ainoa autismialan lehti Suomessa. Lehti on ilmestynyt vuodesta 1992.

Lehden painosmäärä vaihteli vuonna 2024 eri nu-

Painetun Autismi-lehden viimeinen numero.

meroissa 4100-4900:n välillä. Syksyn Autismi-lehti (3/2024) lähetettiin 4371 osoitteeseen. Tämän jälkeen lehden postitusrekisteristä poistettiin liitosta eronneen Autismiyhdistys PAUTin jäsenet. Vuoden viimeinen Autismi-lehti (4/2024) lähetettiin 3539 osoitteeseen. Lehtitilauksia oli loppuvuonna 270 kpl, joka oli reilu pudotus edellisestä kalenterivuodesta (319 tilausta).

Lehden teemat

- 1/2024 Toimivaa tukea
- 2/2024 Oppiminen ja ympäristö
- 3/2024 Luovuus ja ilmaisu
- 4/2024 Omannäköinen elämä

Osa teemoista mukaili Autismiliiton vuoden 2024 toimintasuunnitelman painopistealueita, kuten oppiminen ja koulunkäynti sekä monialaista tukea tarvitsevien henkilöiden oikeudet. Jokaisessa lehdessä julkaistiin teeman mukaisia artikkeleita.

Julkaisimme lehdessä myös tutkimustietoa mm. kivusta, geneettisestä autismitutkimuksesta, esteettömyydestä, sosiaalisesta kommunikaatiosta, vanhempien jaksamisesta. Lehdessä julkaistiin henkilöhaastattelut Nepsyt ja Kirjolla-sarjojen henkilöiden kanssa, juttuja seksuaalisesta hyväksikäytöstä, autistisesta burnoutista. Varsinkin kahdesta jälkimmäisestä aiheesta tuli paljon positiivista palautetta.

Lehti siirtyy verkkoon

Autismi-lehdestä tehtiin toukokuuisessa liittokokouksessa historiallinen päätös – 33 vuotta julkaistu printtilehti siirtyy vuodesta 2025 kokonaan verkkoon. Ratkaisuun päädyttiin, koska lehti on tehnyt viime vuodet merkittävää tappiota paino- ja postituskulujen kallistuessa sekä mainosmyynnin vähentyessä. Lehden tekemä alijäämä on neljän viimeisen vuoden aikana nelinkertaistunut. Päätös oli vaikea niin henkilöstölle, liittokokoukselle kuin liittohallitukselle, mutta tämä oli vastuullinen teko, kun ottaa huomioon liiton taloudellisen tilanteen.

Päätös verkkolehden siirtymisestä aiheutti useita

valmisteluja ja toimenpiteitä. Lisäksi tehtiin päätös ryhtyä rakentamaan käyttäjäystävällisempää verkkolehdistä vuoden 2025 aikana. Siihen asti pärjätään nykyisellä arkistotyyppisellä verkkolehtiversiolla.

Palautetta Autismi-lehden siirtymisestä verkkoon tuli laidasta laitaan. Toiset pahoittelivat tilannetta, jotkut kertoivat, etteivät halua/voi lukea lehteä verkossa. Toiset taas ymmärsivät, jotkut jopa ilahtuivat uutisesta.

Autismi-verkkolehdestä tullaan julkaisemaan neljä kertaa vuodessa eri teemakokonaisuudet ja lisäksi joustavasti artikkeleita pitkin vuotta. Uudistunut Autismi-lehti lakkaa olemasta jäsenlehti. Verkkolehti tulee olemaan ilmainen ja kaikille avoin. Muutos tarjoaa myös mahdollisuuksia, muun muassa videoklippien ja muun interaktiivisen sisällön yhdistämisen juttuihin sekä tiedon leviämisen entistä laajemmalle lukijakunnalle.

Vuonna 2024 monen vuoden tauon jälkeen kokoontui taas lehtitoimikunta. Toimikunnan muodostivat Antti Kolari, Ville Salonen, Jutta Rikola, Sanna Tomukorpi liittohallituksesta ja Helin Vesala, Satu Taiveaho, Pia-Maria Topi sekä Riikka Kiilo liiton henkilökunnasta. Toimikunta kokoontui syksyllä kolme kertaa ja kokouksissa keskusteltiin mm. verkkolehden konseptista, suunniteltiin teemakokonaisuuksia ja niiden sisältöjä.

Netta Lehtolan kuvitus autismitietoisuuden viikon Aika toimia -kampanjaan.

Palautetta lehdestä vuonna 2024:

"Tämä viimeinen lehti oli äärimmäisen mielenkiintoinen ja täynnä hyviä artikkeleita. ❤️ Harmi, että se jää viimeiseksi. Itse en seuraa perässä verkkoon, mutta jospa joku muu seuraa. 😊"

"Harmi, mutta ymmärrän. Tämä lehti on tullut mulle monet, monet vuodet. Oon tykännyt. 🥰"

"Voi kun tuo lehti vaikuttaa hyvältä! Mä en ole vielä jäsen, sain Asperger-diagnoosin keväällä vasta. Suunnittelin liittyä tähän liittoon, mutta sitten kuulin, että lehden teko lopetetaan 😞 Tosi ikävää! Nyt en ole sitten liittynyt...kun petyin etten pääsekään lehdestä nauttimaan 😞😞"

Verkkosivut

Autismiliiton verkkosivuja ylläpidettiin ja päivitettiin säännöllisesti, varsinkin Ajankohtaista-palstaa, Autismi-lehden alisivua sekä tapahtumakalenteria. Blogissa julkaisimme kolme kirjoitusta liiton asiantuntijoilta. Se on helppo tapa saada sisältöä blogiin ja nostaa esiin henkilöstömme asiantuntijuutta.

Vuonna 2024 Autismiliiton sivustolla (www.autismiliitto.fi) oli yli 416 501 käyttäjää (Taulukko 2), joka on n. 4,5% vähemmän kuin edellisenä vuonna. Eron voi selittää Kirjolla-sarjan ensimmäisen kauden aiheuttama räjähdysmäinen yhteiskunnallinen kiinnostus autismitietoisuutta kohtaan, joka hieman tasoittui vuonna 2024.

Ylivoimaisesti suurin enemmistö löytää Autismiliiton sivuille hakukoneen kautta. Toiseksi eniten tullaan sivustolle syöttämällä suora linkki. Kolmanneksi levinnein tapa tulla Autismiliiton sivuille on sosiaalisessa mediassa olevan linkin kautta. Suosituin laskeutumissivu Autismiliiton sivustolla on Diagnosointi, seuraavaksi tulee Perustietoa autismitietoisuudesta -sivu. Kolmanneksi suosituin sivu oli vuonna 2024 Autismiliiton pääsivu, neljänneksi suosituin äärimmäisen vaatimusten välttelyn (EDA/PDA) tietosivu. Vasta loppusyksystä julkaistu Kirjokartta-sivusto keräsi muutamassa kuu-

kaudessa reilut 36 000 katselua, joka teki Kirjokartasta seitsemänneksi suosituimman alisivun verkkosivuillamme.

Eniten kävijöitä sivustolla oli huhtikuun alussa autismitietoisuuden viikolla (15 918 kävijää). Toinen merkittävä kävijäpiikki ajoittui lokakuun loppuun ja marraskuun vaihteeseen. Silloin lanseerasimme Kirjokartta-sivuston, julkaisimme verkossa Autismi-lehden jutun Kirjolla-sarjan Micosta. Myös Kirjolla-sarjan toisen tuotantokauden julkaiseminen lisäsi todennäköisesti ihmisten kiinnostusta ja tiedonhakuja autismista.

Sosiaalinen media

Autismiliiton sosiaalisen median kanavia päivitettiin päivittäin. Seuraajamäärät näyttävät edelleen kasvutrendiä Facebookissa ja Instagramissa, vaikka kasvu on hidastunut. X-viestipalvelu (ent. Twitter) on menettänyt viimeisen pari vuoden aikana globaalisti paljon käyttäjiä ja tämä trendi näkyy myös liiton tilin seuraajamäärissä.

Taulukko 6. Viestinnän tilastoja 2019-2024

Viestintä-kanava	2019	2020	2021	2022	2023	2024	Muutos
Uutiskirjeen tilaajat	2722	3026	3518	3651	4187	4530	+ 8,2%
Sivuston kävijät	376 586	368 952	480 085	252 418	436 000	416 501	-4,5%
Seuraajat X:ssä	3200	3612	4039	4411	4445	4210	-5,3%
Seuraajat Facebookissa	9864	11 718	15 631	17 953	19 720	21 292	+8%
Seuraajat Instagramissa	1602	2875	4815	6054	8903	11570	+30%
Youtuben tilaajat	468	821	1184	1491	1813	2021	+11,5%

Facebookissa seuraajien määrä lisääntyi vuoden 2024 aikana 8%. Voimakkain kasvu on tapahtunut Instagramissa, jossa vuoden 2024 loppuun mennessä liiton tiliä seurasi 30% enemmän kuin vuotta aikaisemmin. X:ssä (entinen Twitter) seuraajamäärä on kääntynyt laskuun (-5,3%). (Taulukko 2) X:n merkitys liiton somekanavana on kuihtumassa emmekä liittona halua olla tukemassa lyhytviestipalvelun omistajan toimintaa, joten luovumme

sen käytöstä vuonna 2025. Liitto aikoo perustaa tilin LinkedIniin.

Sosiaalisen median kanavilla ylivoimaisesti eniten katsojia keräsivät Kirjolla-sarjan markkinointiklipit. Suosituin niistä oli Topi ja Sointu Borgin matkavideo, jota katsottiin esimerkiksi Facebook-tilillämme 245 142 kertaa. Myös lasten oikeuksien viikon (29 615 katselua) sekä omaishoitajaviikon päivityksemme (21 819 katselua), postaus perusopetuksen opetussuunnitelman lausunnostamme (14 036 katselua) sekä Autismi-lehden juttu Jali Heikkisestä (11 820 katselua) keräsivät hurjan määrän katseluita.

Somekanavien päivittämisen ja keskustelun seuraamisen lisäksi ovat lisääntyneet myös yksityisviestit Instagram Directin ja Messengerin kautta. Olemme pyrkineet vastaamaan viesteihin säännöllisesti.

Autismiliiton Youtube-kanavalla oli vuoden 2024 aikana 46 143 katselua, joka oli -27,3 % vähemmän kuin edellisenä vuonna. Lasku katselumäärissä johtuu siitä, ettei liitolla ollut vuonna 2024 juuri

uusia videosisältöjä. Webinaaritalenteet ovat katsottavissa Youtubessa vain rajatun ajan. Tilaaajamäärät ovat kuitenkin edelleen kasvaneet (+ 11,5%). Vuoden 2024 loppuun mennessä Youtube-tiliämme seurasi 2021 ihmistä. (Taulukko 6)

Uutiskirjeet

Autismiliitto lähetti vuonna 2024 suunnitellusti kuusi uutiskirjettä. Joulukuun lopulla uutiskirje-tilaajia oli 4530, joka oli +8,2 % edellisestä vuodesta enemmän. (Taulukko 2) Uutiskirjeiden keskimääräinen avausprosentti oli erinomaiset 42,5% ja linkkien klikkausprosentti 11,5, joka kertoo, että lukijat kokevat uutiskirjeiden sisällön kiinnostavana.

Jokaisessa uutiskirjeessä tuodaan esiin liiton ajankohtaisia asioita, mm. vertais- ja kokemusasiantuntijatoimintaa, vaikuttamisasioita, materiaaleja sekä tulevia tapahtumia. Uutiskirjeen tilausmahdollisuus on liitetty osaksi liiton kysely- ja tapahtumien ilmoittautumislomakkeita ja tilaajamäärät ovat kasvaneet tasaisesti.

Uusi kehityssuunta on myös Autismi-lehden mainosmyyjä Saarsalo oy:n kanssa neuvoteltu sopimus mainospaikkojen myymisestä uutiskirjeeseemme vuodesta 2025 alkaen. Yhteistyö printtilehden osalta päättyi vuoden 2024 lopussa eikä Saarsalo nähnyt mainosmyyntiä Autismi-verkko-lehteen kannattavana vaihtoehtona. Sen sijaan uutiskirjeen mainosmyynnissä he näkivät potentiaalia. Mainospaikkoja myydään korkeintaan kaksi per uutiskirje, muusta sisällöstä selkeästi eroteltuna.

Mediaviestintä

Vuonna 2024 median yhteydenotot liittoon tasoittuivat hieman edellisvuodesta. Yhteydenottoja tuli 30 (vrt. 58 yhteydenottoa vuonna 2023 ja 22 vuonna 2022). Näistä meillä on tiedossa ainakin 21 toteutunutta juttua. Liitosta pyydettiin tietoa tai kommenttia, kerättiin juttuihin taustatietoja ja tiedusteltiin aiheeseen sopivia autismikirjoon kuuluvia haastateltavia.

Media oli kiinnostunut hyvin monenlaisista aiheista, alkaen siitä mitä autismikirjo on. Meiltä pyydettiin kommenttia myös vammaispalvelulain uudistuksesta, palveluiden saatavuudesta ja monialaista tukea tarvitsevien kaltoinkohtelusta asumispalveluissa. Aistiesteettömyys, oppimisen ja koulunkäynnin tuki sekä työllisyysasiat kiinnostivat useita medioita. Lisäksi liiton puoleen käännyttiin lastensuojelun ja maskaamisen teemoissa ja silloin, kun juttuaiheena oli vanhemmuus autismikirjolla, autismikirjon piirteisiin suhtautuminen eri kulttuureissa, autismikirjon lasten vanhempien parisuhteet, lasten aggressiivisesta käyttäytymisestä sekä Kirjolla-sarja.

Autismiliitto teki markkinointiyhteistyötä Espoon teatterin kanssa Minna Craucher -musikaalin rennosti esityksestä.

Vuonna 2024 julkaistuja juttuja, joissa Autismiliitto oli mukana

- 22.1.** Riittävät henkilöstöresurssit takaavat itsemääräämisoikeuden autismin kirjolla, Ketju-lehti
- 9.2.** Naamion takaa, Helsingin Sanomat
- 17.3.** Lisäkoulutus Kela-kyytien kuljettajille tuli tarpeeseen – tällaisia haasteita kuskit kohtaavat, Ilta-Sanomat
- 25.3.** Laitosten unohdetut lapset, Yle MOT
- 25.4.** Pieni suuri teko: ”Jokaiselle on olemassa työpaikka, missä omat vahvuudet pääsevät käyttöön”, K-ryhmä
- 7.5.** Anna Korhonen on autismitietokirjalla, aivan kuten lapsensa: ”Jokainen äitiyttä haluava ansaitsee tulla äidiksi”, Jylkkäri, Jyväskylän Ylioppilaslehti
- 26.5.** Asiantuntijat pitävät kehitysvammaisten Eemin ja Raulin hoitokirjauksia solvaavina, loukkaavina ja asiantuntemattomina, Yle
- 26.5.** Laitosten unohdetut lapset, Yle
- 3.7.** Autismi haastaa näkökulmamme, Helsingin Sanomat
- 11.8.** Kauppareissu voi aiheuttaa Johannalle jopa fyysistä kipua, MTV Uutiset
- 17.8.** Kirjolla olevat unohdettiin, Iltalehti Plus
- 12.9.** Julkiset tilat ovat aistiherkille usein erittäin epämiellyttäviä – ”Sain itse melttarin juuri Kyllön terveysasemalla muutama vuosi sitten”, Keski-suomalainen
- 2.10.** Viimeinkin kirjolla, Helsingin Sanomat
- 21.10.** Autismi on sitä, kuka minä olen, Terveystietä-lehti 3/2024
- 22.10.** Suomalaisen järjestön puheenjohtaja Satu Taiveaho: ”Meidän maailmamme ei ole kovin helppo paikka autismitietokirjon ihmisille”, Aamuposti
- 28.10.** Kirjolla-sarjan toinen kausi alkaa – haastattelussa Autismiliiton asiantuntija: ”Tällaisissa sarjoissa parasta on se, että vähemmistöt tulevat näkyviin osana yhteiskuntaa”, TV-maailma
- 28.10.** Olivia sai henkilökohtaisen avustajan kouluun – Autismitietokirjon diagnoosi on yksi syy avustajan tarpeeseen, mutta resurssit vaihtelevat kunnittain, Ilkka-Pohjalainen
- 30.10.** Lotta ei voi käydä koulua, Yle
- 30.10.** Uuden lain pitäisi helpottaa tukea tarvitsevien lasten koulunkäyntiä – selvitimme, mikä muuttuu, Yle

Omat aiheet

Autismiliitto käyttää STT-tiedotejulkaisupalvelua. Vuoden 2024 aikana lähetimme 2 lehdistötiedotetta, toisen Autismi-talvipäivien ja toisen autismitietoisuuden viikon puitteissa. Tiedotteiden avausprosentti oli 29,5%.

- 7.2.** Apua tarvitsevat eivät voi taistella tukiansa puolesta – toimiva tuki rakentuu autismitietokirjon ihmisen tarpeiden ympärille
- 1.4.** Katkaistaan tuhoisa kierre – loppu autismitietokirjon henkilöiden syrjinnälle
Kirjoitimme vuoden aikana kolme mielipidekirjoitusta, joista kaksi julkaistiin Helsingin Sanomien mielipidepalstalla ja yksi kuudessa eri maakuntalehdessä. Lisäksi olimme mukana kehitysvammaisjärjestöjen yhteisessä mielipidekirjoituksessa, joka julkaistiin Hufvudstadsbladetissa. Mielipidekirjoituksissa otettiin kantaa muun muassa autismitietokirjon määrittelyyn, lapsen haastavaan käyttäytymiseen, kouluympäristön kuormittavuuteen sekä vammaispalvelulakiin.

Mielipidekirjoitukset 2024

- 26.8. Funktionshinderlagen hotar bli ännu en försämring, Hufvudstadsbladet
 - 26.8. Jokainen määrittelee itse, mitä autismi hänen kohdallaan tarkoittaa, Helsingin Sanomat
 - 9.9. Neurokirjon lapsella aggressiivinen toiminta on avunhuuto, Helsingin Sanomat
- Syyskuu, Monen neurokirjon lapsen koulupäivän kuormitus on kohtuuton, Turun Sanomat, Aamuposti, Etelä-Suomen Sanomat, Lapin Kansa, Kymen Sanomat, Hämeen Sanomat

Liiton työntekijä Pia-Maria Topi kirjoitti yhdessä Vamlaksen Minna Tarvaisen kanssa työelämästä kertovan artikkelin Oikotien blogiin: Inklusiivista työelämää ei ole ilman esteettömyyttä ja kohtuullisia mukautuksia (3.12.2024)

Lisäksi liiton työntekijät Virpi Väisänen ja Riikka Kiilo kirjoittivat Opinto-ohjaaja -lehteen artikkelin Onnis-tunutta oppilaanohjausta neurokirjon oppilaille (2/2024, s.29-31).

Mediaseuranta

Autismiliitto seuraa autismiin ja Autismiliittoon liittyvää keskustelua mediassa. Autismikirjo ja laajemmin neurovähemmistö olivat mediassa poikkeuksellisen paljon esillä. Retrieverin mediaseurannan mukaan vuonna 2024 autismiin ja Autismiliittoon liittyvillä hakusanoilla löytyi verkkomediassa 1398 osumaa (-8,3% verrattuna edellisvuoteen). (Kaavio 2)

Näitä hakusanoja sisältävien artikkeleiden potentiaalinen yleisö Retrieverin arvion mukaan on ajan mittaan noin 149,3 miljoonaa lukijaa.

Autismi-sanaan liittyvä hakuprofiili sai suurimman osumamäärän. Se mainittiin toimituksellisessa mediassa vuoden 2024 aikana 1 346 kertaa, samalla kun Autismiliiton hakuprofiili sai 150 mediaosumaa. Suurin osa artikkeleista julkaistiin lähteessä YLE.

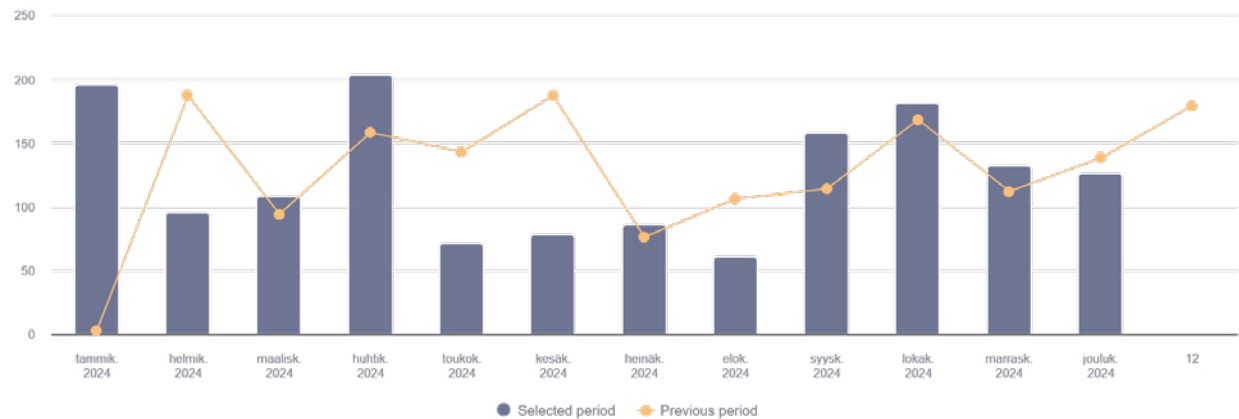
Kaavio 2. Autismi ja Autismiliitto -hakusanojen esiintyminen toimituksellisessa verkkomediassa 2024

Editorial media | Autismi & Autismiliitto

Media exposure over time ⓘ

01/01/2024 - 31/12/2024

TOTAL	PREVIOUS PERIOD	VS. PREVIOUS
1 398	1 524	-8,3%

Kampanjat

Actually autistic -somekampanja – nostoja autismitileiltä 19.-23.2.2024

Autismiliiton viestintäassistentti toteutti helmikuussa kampanjan Instagramissa, jossa jaettiin viikon ajan story-nostoina autististen somevaikuttajien sisältöä. Viikon aikana teimme 102 somenostoa muiden tililtä. Nostoja katsottiin aktiivisesti ja liitolle lisääntyi kampanjan aikana Instagramissa noin 100 uuta seuraajaa.

Kampanjan avulla halusimme osoittaa kokemustiedon arvoa, alleviivata autismiyhteisön panosta kokemuksellisen autismitiedon lisääjänä, vertais-tuen tarjoajana ja voimaannuttavana voimana somessa. Liiton tilien muut seuraajat löysivät tämän kampanjan myötä uusia suomalaisia #ActuallyAutistic tilejä seurattavaksi.

Autismitietoisuuden viikko 2.-7.4. #AikaToimia

Vuoden 2024 autismitietoisuuden viikkoa vietettiin teemalla #AikaToimia. Teemaviikon tavoitteena oli kiinnittää huomiota autismikirjon henkilöitä syrjiviin rakenteisiin, toimintatapoihin ja asenteisiin, ja löytää keinoja niihin puuttumiseksi. Somekampanjassa viikon teemaa käsiteltiin kuvittaja Netta Lehtolan piirtämien kuvien, mutta myös vaikuttamisteemojen ja lehtijuttujen kautta. Somekampanjan puitteissa markkinoimme myös myös Kirjolla-sarjan erikoisjaksoa, Neurotyypit-elokuvaa ja Nepsyt-sarjaa, jotka kaikki julkaistiin autismitietoisuuden viikon aikoihin.

Lähetimme yhdistyksille someen vaikuttamisaiheiset materiaalit teksteineen. Samat materiaalit tulivat myös liiton kampanjan osaksi. Julkaisimme myös mediatiedotteen otsikolla Katkaistaan tuhoisa kierre – loppu autismikirjon henkilöiden syrjinnälle.

Autismiliitto järjesti autismitietoisuuden viikolla kaksi webinaaria ja oli mukana useammassa läsnäolotilaisuudessa Oulussa. Kokosimme tietoa ja markkinoimme myös muiden tahojen autismitietoisuuden viikolla järjestämiä tapahtumia. Niitä kertyi autismitietoisuuden viikon tapahtumakalenteriimme 26.

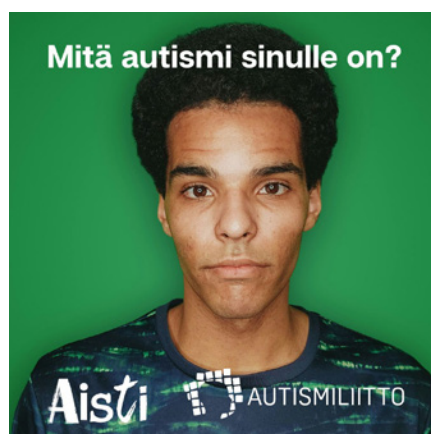
Autismitietoisuuden viikolla panostamme aktiivisesti somepäivityksiin ja materiaaliamme jaetaan ahkerasti myös eteenpäin. Oli ilo huomata, että kampanjaviikon aikana lisääntyi Instagramissa 417 ja Facebookissa 183 uutta seuraajaa. Se kertoo siitä, että liiton tuottamaa sisältöä pidetään kiinnostavana ja tärkeänä.

Yhdistystoiminnan juhannuskalenteri

Kesäkuussa järjestötoiminnan asiantuntijatiimi toteutti jälleen kerran juhannuskalenterin, jossa nostettiin esiin jäsenyhdistysten toimintaa. Kalenterissa käytetyt sitaattit kerättiin Autismiliiton 24 jäsenyhdistykseltä teemalla ”supervoimamme yhdistystyössä”.

Vertais- ja kokemustoiminnan joulukalenteri

Joulukuussa 2024 toteutui jo perinteeksi muodostunut vertais- ja kokemustoiminnan joulukalen-

teri. Kalenterissa käytettiin Autismiliiton vertaisosaajien ja kokemusasiantuntijoiden vastauksia kysymykseen: mitä toivon joululahjaksi. Tämä oli erittäin onnistunut toteutus ja kalenteripäivitykset herättivät myönteistä keskustelua seuraajien joukossa.

Vuoden vapaaehtoinen 2024, elo-syyskuu

Vuoden vapaaehtoinen valittiin vuonna 2024 yhdeksännen kerran. Elo-syyskuun aikana kehoitimme jäseniämme ehdottamaan, kuka yhdistyksen jäsenistä ansaitsisi tulla valituksi vuoden vapaaehtoiseksi. Yhteensä liitolle tuli neljätoista ehdotusta kuudesta ehdokkaasta. Liittohallitus valitsi vuoden vapaaehtoiseksi 2024 Mervi Pistool-Tolosen Satakunnan SAMDY ry:stä. Hänestä tehtiin myös juttu Autismi-lehteen: Vuoden vapaaehtoinen Mervi Pistool-Tolonen: Parasta on ihmisten onnellinen ilme.

Ehdokkaita lähettäneiden joukosta arvottiin kaksi henkilöä, joille lähetettiin 30€ S-ryhmän lahjakortti.

Autismi on -kampanja ja vertaistuen päivä 17.10.

Turun seudun autismi- ja ADHD-yhdistys Aisti ry:n ja Autismiliiton yhteinen kampanja #AutismiOn käynnistyi 14.10., samalla viikolla, kun vietettiin vertaistuen päivää. Kampanjan ytimessä oli vertaistuki, osallisuus ja kokemustieto. Kampanjassa kehoitettiin autismitietä ihmisiä jakamaan itselleen sopivassa muodossa kokemuksiaan siitä, mitä kaikkea autismi heille tarkoittaa. Aloite kampanjaan tuli Aisti ry:ltä ja sitä ideoitiin yhdessä yhdistyksen kanssa. Kampanjaan osallistui liiton vertais- ja kokemustoiminnan työntekijä välittämällä liiton verkostoille tietoa kampanjasta ja jakamalla kampanjapostauksia liiton somessa.

Osallistuminen muiden tahojen kampanjoihin

Autismiliitto osallistui muiden organisaatioiden järjestämiin teemaviikkoihin sekä tapahtumiin jakamalla niiden tuottamia materiaaleja tai julkaisemalla omia materiaaleja ja näkökulmia kampanjan viestillä.

- ▶ Epilepsiaviikko (Kansainvälisenä epilepsiapäivänä 12.2.2024)
- ▶ Aivoviikko (11.-17.3.2024)
- ▶ Neuromoninaisuuden viikko (18.-23.3.2024)
- ▶ Selkokielen päivä (28.5.)
- ▶ Kuntoutusviikko (3.-9.6.)
- ▶ Autistic Pride Day (18.6.)
- ▶ Pride-postauksia (24.-30.6.)
- ▶ Vammaisvoimaa -tapahtuma (Vammaisfoorumi, 29.8.)
- ▶ Puhevammaisten viikko (30.9.-6.10.)
- ▶ ADHD-viikko (7.-13.10.)
- ▶ Mielenterveyspäivä (10.10.)
- ▶ Lapsen oikeuksien viikko (18.-24.11.)
- ▶ Omaishoitajien viikko (25.11.-1.12.)

Autismiliiton kuukauden nostot

Autismiliitto julkaisee kuukausittain nostoja toiminnastaan. Tällä tavalla pyritään tekemään liiton toimintaa läpinäkyvämmäksi ja sen toimintaa ja palveluita tutummaksi. Vuonna 2024 liitto julkaisi 11 kuukauden nostoa. Kuukauden nostoja on julkaistu maaliskuusta 2021 alkaen.

Markkinointiyhteistyötä

Autismiliitolta pyydetään jatkuvasti apua tiedon jakamiseen autismi- tai neurokirjoon liittyvistä projekteista, tilaisuuksista ja toiminnasta. Vuonna 2024 mm. Yle yhdessä tuotantoyhtiöiden kanssa oli yhteydessä Autismiliittoon ja pyysi markkinointiapua useassa projektissa.

▶ Vuoden 2024 tammikuussa DocPoint-festivaaleilla ensi-iltansa saanut dokumenttielokuva Neurotyypit julkaistiin Yle Areenassa huhtikuun alussa. Autismiliitto oli aktiivisesti mukana markkinoimassa dokumenttia sekä DocPointin että Yle Areenan esitysten yhteydessä.

▶ 11.4. Yle julkaisi erityislapsiperheiden elämää seuraavan dokumentaarisen sarjan Nepsyt. Liittoa pyydettiin apua sarjan markkinoinnissa. Näimme osan sarjan jaksoista enakkoon ja saimme Yleltä markkinointimateriaalit. Markkinoimme sarjan julkaisua mm. autismitietoisuuden viikon yhteydessä. Teimme lehtijutun sarjan yhdestä päähenkilöstä Hansista.

► Lokakuussa 2024 julkaistiin Kirjolla-sarjan toinen tuotantokausi. Autismiliitto oli auttanut myös ensimmäisen kauden markkinoinnissa, niin-pä Yle ja tuotantoyhtiö Fremantle kääntyivät taas liiton puoleen ja pyysivät markkinointiyhteistyötä. Videoklipit sarjan uudesta kaudesta nousivat liiton somekanavien suosituimmiksi päivityksiksi. Teimme myös lehtijutun uuden kauden yhdestä päähenkilöstä Micosta.

► Jaoimme tietoa Espoon teatterin Minna Craucher -musikaalin rennosta esityksestä (7.11.). Teimme viestinnällistä yhteistyötä myös kommentoimalla teatterin rennosta esityksestä kertovia tietosivuja ja tiedotetta.

Julkaisut

Vuonna 2024 ilmestyi Autismiliiton oppaiden sarjassa Minun autismini -opas. Kyse oli Marjo Grönholmin opinnäytetyön sivutuotoksena tehdystä oppaasta, joka oli julkaistu jo edellisenä vuonna. Grönholm tarjosi opasta Autismiliiton käyttöön. Päätimme taittaa suosiota keränneen oppaan saavutettavasti, jotta voimme lisätä sen verkkosivuillemme Autismiliiton muiden oppaiden joukkoon. Oppaasta julkaistiin samalla myös ruotsin- ja englanninkieliset versiot. Kaikki kieliversiot julkaistiin vain sähköisenä.

Uusia painoksia olemassa olevista oppaista ei

vuonna 2024 tilattu, koska liitto päätti taloussyistä lopettaa printtioppaiden julkaisemisen ja niiden myynnin verkkokaupassa.

Lahjoitukset

Autismiliitto panosti vuonna 2024 selvästi enemmän lahjoitusmahdollisuuksien markkinointiin. Vahva askel eteenpäin oli MobilePay-lahjoitusmahdollisuuden käyttöönotto. Vuonna 2024 viestinnässä kehitettiin erilaisia viestejä ja kuvamateriaalia lahjoitusviestinnän tukemiseen. Tehostimme lahjoitusviestintää autismitietoisuuden viikolla sekä pitkin syksyä, kun tuli ennakkotietoa järjestörahoituksen leikkauksista. Muistutimme lahjoitusmahdollisuudesta Black Fridayn yhteydessä ja joulun alla markkinoimme Autismiliiton joulukeräystä. Lahjoitusten määrä kaksinkertaistui vuonna 2024 edelliseen kalenterivuoteen verrattuna.

Vuonna 2024 alkoi myös yhteistyö Hyvän tähden -pyöräilyporukan kanssa. Raumalaisten pelastajien tavoitteena on pistää pystyyn hyväntekeväisyyskampanja huhtikuussa 2025, kun ke pyöräilevät Barcelonasta Raumalle. Autismiliitto on mukana kampanjassa suunnittelemassa ja auttamassa viestinnällisesti. Lisäksi tuotamme ja välitämme autismista kertovia materiaaleja hyväntekeväisyyskampanjaan.

8. EAUTISMI -PROJEKTI

Projektin lähtökohta ja aihe

Autismikirjon nuorten on usein vaikea tunnistaa ja ilmaista omia tarpeitaan jokapäiväisessä elämässään; sosiaali- ja terveydenhuollon palveluissa, opintojen yhteydessä ja erilaisissa toimintaympäristöissä. Nuorten lähi-ihmisillä ei aina ole riittävästi tietoa autismista eikä välineitä tuen tarpeiden tunnistamisen ja ilmaisun tukemiseen.

Hankkeen tarkoituksena oli psykoedukatiivisen verkkosisällön suunnittelu ja toteuttaminen autismikirjon nuorille ja nuorille aikuisille itsetuntemuksen ja itseymmärryksen lisäämiseksi. Verkkosisältö rakentui yhteiskehittämällä palvelumuotoilun keinoin kohderyhmän kanssa.

Verkkosisällön tavoitteena on auttaa autismikirjon nuorta tunnistamaan ja ilmaisemaan omia tuen tarpeitaan, löytämään vahvuuksiaan sekä tunnistamaan omia autismiin liittyviä piirteitään. Verkkosivusto toimii itsenäisesti toteutettavana kokonaisuutena ja sitä voi suorittaa ohjatusti lähi-ihmisten kanssa tai ammattihenkilön tukemana. Verkkosisällössä hyödynnetään myös kokemus- ja vertaisosaamista, joka syventää autismitietoa henkilökohtaisen kokemuksen tasolle.

eAutismi on kaksivuotinen STEA:n avustuksella toteutettava projekti. Projektissa toimii kaksi työntekijää: projektipäällikkö ja projektisuunnittelija.

Projektin toteutusmenetelmä

Toimintatutkimus

Toimintatutkimus on tutkimusmenetelmä, joka yhdistää tutkimuksen ja käytännön toiminnan. Sen tavoitteena on paitsi tutkia ja ymmärtää tiettyä ilmiötä myös vaikuttaa siihen käytännön tasolla. Toisin sanoen toimintatutkimus pyrkii ratkaisemaan ongelmia tai kehittämään toimintaa samanaikaisesti tutkimuksen kanssa. Toimintatut-

kimus soveltuu erityisen hyvin tilanteisiin, joissa pyritään ymmärtämään ja parantamaan monimutkaisia käytäntöjä, kuten organisaatioiden toimintaa tai yhteisöjen vuorovaikutusta. Se tarjoaa mahdollisuuden yhdistää tieteellinen tutkimus ja käytännön sovellukset, mikä tekee siitä tehokkaan työkalun monenlaisten ongelmien ratkaisemiseen ja toiminnan kehittämiseen

Palvelumuotoilu

Palvelumuotoilu on lähestymistapa, joka keskittyy palveluiden kokemuksen ja käytettävyyden parantamiseen. Se on monitieteellinen menetelmä, joka yhdistää liiketalouden, suunnittelun, psykologian ja muita aloja tarjoamaan käyttäjille entistä parempia ja tehokkaampia palveluita. Palvelumuotoilu pyrkii ymmärtämään käyttäjien tarpeita ja tavoitteita syvällisesti, jotta palvelut voivat vastata näihin tarpeisiin mahdollisimman hyvin. Palvelumuotoilu soveltuu erityisen hyvin tilanteisiin, joissa halutaan parantaa asiakaskokemusta, kehittää uusia palveluita tai ratkaista monimutkaisia ongelmia, joissa käyttäjän näkökulma on keskeinen. Menetelmää käytetään laajasti eri aloilla, kuten liike-elämässä, julkisella sektorilla ja sosiaalisissa innovaatioissa.

eAutismi – toinen toimintavuosi (2024- kevät 2025)

Projektisuunnitelma projektivuodelle 2024 laadittiin kevään aikana ja se tarkentui syksyn kuluessa. Projektia toteutetaan toimintatutkimuksen menetelmin ja palvelumuotoilua apuna käyttäen.

Verkkosivuston kehittäminen

Palvelumuotoilun käyttö oli valikoitunut keinoksi verkkosivuston sisällön tuottamiseen ja myöhemmin sen teknisen toteutuksen kohdentamiseen. Erityisenä voimavarana hankkeelle olivat myös projektisuunnittelijan omakohtaiset kokemukset autismikirjon ihmisenä.

Verkkosivustojen sisällön luokittelu aloitettiin tammikuun 2024 puolella välissä. Verkkosivuston tuotannosta vastaavan yhtiön kanssa pidettävä

verkkosivuihin liittyvä tapaaminen siirtyi toimitajan kiireiden takia ja toteutui vasta maaliskuun 5. päivänä. Verkkosivustojen sisällön visuaalinen ilmeen suunnittelu käynnistyi kunnolla maaliskuun tapaamisen jälkeen. Verkkosivustojen sisällön visuaalinen ilme siirtyi tuotantoon ja sivuston teknisiin asioihin liittyvä koulutus pidetään hankkeelle 30.5. Toive, että testaamaan päästäisiin jo toukokuun aikana, osoittautui hieman liian optimistiseksi. Toisen vaiheen testaus käyttäjillä päästiin aloittamaan vasta syyskuun alussa.

Kirjokartta-sivuston testaus saatiin loppusuoralle syyskuussa 2024. Palautteet testaajilta olivat hyviä ja syksyn 2024 aikana sivustoa muokattiin vielä saadun yleisöpalautteen perusteella. Erityisesti kiitosta saivat eri aihealueisiin liitetyt kokemusvideot. Kirjokartta-sivuston perusversio julkaistiin lokakuun lopulla. Loppuvuosi 2024 keskityttiin sivuston tekstiosuuksien muokkaamiseen selkeämmäksi suomenkieliseksi versioksi. Tämä **Kirjokartta selkeämmällä suomella**- versio julkaistiin aivan joulukuun lopulla 2024.

Yleisesti Kirjokartta-sivustosta

Kirjokartta-sivuston teknisestä toteutuksesta vastasi Poutapilvi Oy. Käyttöliittymän visuaalisen ilmeen suunnitteli projektisuunnittelija Johanna Kyllönen yhdessä Poutapilven graafikoiden kanssa. Maaliskuussa 2024 Poutapilvi toimitti käyttöliittymän rautalankamallin, johon Johanna piirsi ikonit, valitsi aihepiirien värit ja hankki karttatyyliset taustakuvat. Poutapilven koodarit hoitivat teknisen toteutuksen näiden suunnitelmien pohjalta loppukevään aikana. Kirjokartta on rakennettu Autismiliiton nykyisen sivuston sisälle, jotta sen ylläpito ja päivittäminen on helppoa.

Tekninen toteutus oli valmis kesäkuussa 2024 ja samalla sinne päästiin lisäämään tekstisisältöä ja testaamaan sivuston toimivuutta. Syksyllä kuvattiin myös muutama kokemuspuheenvuoro ja nämä videot lisättiin sivustolle. Kirjokartta julkaistiin lokakuun lopulla 2024 ja helpommalla suomen kielellä toteutettu versio hieman ennen joulua.

Kirjokartassa saavutettavuus on huomioitu ja siitä on tehty versio myös selkeämmällä suomen kielellä. Aikataulupaineiden takia sivustosta ei ehditty tehdä Selkokeskuksen hyväksymää ns. virallista selkoversiota.

Käyttäjäpalaute sivustosta on ollut pääosin positiivista. Palautteessa kysyttiin kuinka hyvänä ja toimivana pidetään sivustoa (1-huonoin, 5-paras mahdollinen). Käyttäjäryhmän testauksessa palautteet sijoittuivat välille 4–5 (keskiarvo 4,7), ammattilaisilla 3–5 (keskiarvo 4) ja yleisöpalautteissa sivuston avauduttua 3–5 (keskiarvo 4,5).

Arvosana	1	2	3	4	5	Keskiarvo
Käyttäjät	0,0%	0,0%	0,0%	28,6%	71,4%	4,7
Ammattilaiset	0,0%	0,0%	33,4%	33,3%	33,3%	4,0
Yleisöpalaute sivuston avaamisen jälkeen	0,0%	0,0%	16,7%	16,7%	66,6%	4,5

Taulukko 7. Käyttäjäpalaute Kirjokartta-sivustosta

Kehittäjäryhmä 2024

Verkkosivuston toisen vaiheen kehittäminen tapahtui syyskuussa 2024. Tähän vaiheeseen ilmoittautuneet saivat verkkosivuston testattavakseen ja heidän kehittämis ehdotuksiaan kyseltiin Webropolissa olevalla kyselylomakkeella. Kehittäjäryhmän jäseniä tässä vaiheessa oli kahdeksan (8). Määrä saattaa tuntua äkkiseltään vähäiseltä, mutta ohjausryhmässä ollut palvelumuotoilun erityisasiantuntija ehdotti tätä hankkeelle kevään 2024 aikana. Palvelumuotoilun prosessissa tätä pidetään riittävänä otoksena. Toisen vaiheen kehittäjät koostuivat nuorista kokemustoimijoista.

Palautelomakkeessa kysyttiin seuraavia asioita:

Millainen oli ensivaikutelmasi Kirjokartta- sivustosta?

- ▶ Miten helppoa sivuston käyttäminen oli asteikolla 1 (erittäin vaikeaa) – 5 (erittäin helppoa)?
- ▶ Auttoiko mielestäsi väitteeseen liittynyt teksti selventämään väitteessä asiaa?
- ▶ Minkä yhden asian muuttaisit sivustossa?
- ▶ Kuinka hyvin ajattelet Kirjokartta- sivuston vastaavan sitä käyttävien ihmisten tarpeeseen saada lisää tietoa autismiin liittyvistä piirteistään asteikolla 1 (erittäin huonosti) – 5 (erittäin hyvin)?
- ▶ Kokeilitko tulostaa tai tallentaa vastauksesi?
- ▶ Voit tässä esittää vielä vapaasti huomioita, toiveita ja moitteita sivustoon liittyen:

Kehittäjien palautteista poimittua:

Ihanan selkeäksi tehty ja värikoodaus eri osa-alueisiin liittyen on hyvä idea ja auttaa hahmottamaan. Tykkään että tekstit on melko lyhyitä, että myös autistina jaksan lukea ne, joissa on kuitenkin monipuolisesti kerrottu eri asioista.

Selkeä idea helppo käyttää. Kiva että käytetty nimenomaan autismikirjolaisten omia esimerkkejä.

Toivoisin mahdollisuutta kuunnella väitteet,

koska minulla on vaikea lukihäiriö.

Olisi mukavaa, jos kaikkiin kohtiin löytyisi pieni video / nappi missä kuunnella teksti / fakta.

Sen verran videoitten suhteen voin vinkkiä heittää, että se on tärkeää kuulla kyseinen tieto juuri sel-laiselta henkilöltä, jolla on kokemusta / diagnoosi. Itse ainakin tykkäsin tuosta, että heillä, joilla on autismi niin kerto oman näkökulman asiasta.

Hankkeen markkinointi vuonna 2024

Hankkeelle suunniteltu esite ja roll-up valmis-tuivat sopivasti kevään 2024 Educa-messuille ja Autismin talvipäiville. Educa-messuilla hanketta

esiteltiin kiinnostuneille messuvieraille ja Autismin talvipäivillä hankkeella on oma pöytä, jossa ensimmäiseen kehittäjäryhmään kuuluneet kaksi kokemustoimijaa esittelevät hanketta. Hanketta esiteltiin myös osana talvipäivien ohjelmaa. Hankkeesta oli tilattu toimittaja Satu Väisäseltä artikkeli ”[Kirjolla yhdessä](#)” Autismi-lehteen. Se ilmestyi verkossa toukokuussa 2024 ja myöhemmin syksyllä Autismi-lehden paperiversiossa.

Kesän 2024 aikana hanke toteutti Kirjokartta-sivustoon liittyvän markkinointikampanjan, jossa Autismiliiton sosiaalisen median kanaville ilmestyi viikoittain Kirjokarttaan liittyviä kokemuslauseita.

Sivuston valmistuttua sitä esiteltiin mm. Kehitysvammaisten Tukiliiton järjestämällä Nepsymessuilla 19.11 ja Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialueen (Poske) webinaarissa 6.11. Nepsymessuilla esitellyn kuulijoita oli n. 400. Hankkeen omaa webinaari suunniteltiin pidettäväksi jo tammikuussa 2025, mutta se siirtyi pidettäväksi huhtikuussa 2025. Webinaari sisältää koulutuksellisen osuuden, joka toteutetaan yhdessä neuropsykologi Satu Häkkinen kanssa. Webinaarin avulla pyritään saamaa lisää näkyvyyttä Kirjokartta- sivustolle.

Kirjokartta-sivuston markkinointia jatketaan vuoden 2025 aikana. Talvipäiville 2025 hankkeesta valmistui markkinointivideo, jota on tarkoitus jalkaa mm. eri koulutusten yhteydessä vuoden 2025 aikana.

Hankkeen ohjausryhmä

Hankkeen ohjausryhmä kokoontui etänä 14.3, 23.4. ja 22.5.2024. Ohjausryhmän kanssa tavattiin kasvokkain 20.8. Pasilassa. Elokuun tapaamisessa ohjausryhmällä oli mahdollisuus tutustua Kirjokartta-sivustoon, ja he antoivat myös palautetta sivuston toimivuudesta. Ohjausryhmän tapaamisista laadittiin kirjallinen kooste, joka toimitettiin jäsenille tapaamisten jälkeen. Hanke tarjosi ohjausryhmän jäsenille mahdollisuuden osallistua Autismin talvipäiville 2024 joko lähi- tai etäosallistujina ja vuonna 2025 etäyhteyden kautta.

Ohjausryhmän kokoonpano: Satu Häkkinen (neuropsykologi Satu Häkkinen), Maija Hansen (Pelastakaa Lapset ry.), Reetta Tourunen (koke-mustoimija), Marika Mäkinen (Spesia), Hanna Hannukainen (SAMK), Johanna Kronstedt (Sekasin-kollektiivi), Satu Taiveaho (Autismiliitto).

Suoraa puhetta autismista -podcast

Hankkeen markkinointia tukemaan oli jo vuonna 2023 aloitettu Suoraa puhetta autismista-podcastsarja, jonka juontajana toimi Ilkka Aalto. Sarjan tekemistä jatkettiin vuoden 2024 aikana kahdeksalla jaksolla.

Suoraa puhetta autismista -podcastin osat 5, 6, 7 ja 8 julkaistiin alkukevään 2024 aikana. Aiheina näissä olivat yksinäisyys, maskaaminen, työelämä ja aktivismi. Toukokuussa julkaistiin podcastin 9. jakso, jossa aiheena oli parisuhde ja siihen liittyvät asiat. Suoraa puhetta autismista-podcastin osa ”Ekkoilua vai ihan harrastamista” julkaistiin 9.9. Vuoden viimeiset jaksot käsittelevät lapsen haastavaa käyttäytymistä ja yrittäjyyttä. Podcast on kerännyt kuuntelukertoja kokonaisuudessaan yli 7000 ja seuraajia podcast-sarjalla on yli 500. (Taulukko 8).

Taulukko 8. Suoraa puhetta autismista jaksot ja kuuntelukerrat vuosina 2023–2024

Osa	Nimi	Kuuntelukerrat
1	Kun sain diagnoosin	1257
2	Aistit- Joskus liikaa, toisinaan liian vähän. Harvemmin sopivasti.	1177
3	Lapsen autismi vanhemman silmin	818
4	Kun autismi ei olekaan ainoa diagnoosi	664
5	Yksinäisyys	595
6	Maskaaminen	731
7	Työelämä	564
8	Miten minusta tuli aktivisti	314
9	Parisuhteesta ja vähän elämästäkin	494
10	Ekkoilua vai ihan vaan harrastamista?	227
11	Yrittäjänä luovalla alalla	130
12	Lapsen haastava käyttäytyminen	211
Yhteensä		7182

Kirkkaasti kirjolla-opas

Vuonna 2024 päätettiin hankkeessa tuottaa myös perinteinen kirjoitettu opas. Ohjausryhmästä saadun tiedon perusteella tarvetta olisi myös saada materiaalia niille autismikirjon piirteitä itsessään tunnistaville, jotka jäävät diagnoosia vaille tai saavat sen vasta myöhemmin. Oppaan nimeksi valikoitui ”**Kirkkaasti kirjolla? - opas myöhemmin diagnosoiduille autismikirjon ihmisille ja heille, jotka omaavat autismikirjon piirteitä, mutta eivät diagnoosia**”. Opas julkaistaan kevään 2025 aikana ja sen sisältö mukailee Kirjokartta-verkkosivuston aiheita.

eAutismi-projektin esite.

Sisarukset Opri ja Ondrei Kangas olivat mukana eAutismi-hankkeen kehittäjäryhmässä.

Kuva: Satu Väisänen.

9. YHTEENVETO

Autismiliitolla oli 27. toimintavuosi. Neurokirjon ja autismikirjon asiat ovat nousseet viime vuosina yhä vahvemmin yhteiskunnalliseen keskusteluun. Voidaan sanoa yhteiskunnassa tapahtuneen neurokirjon asioiden ”herääminen”, asteittainen ymmärryksen vahvistuminen neurovähemmistön asioille.

Vuodelle asetetut tavoitteet toteutuivat hyvin. Liiton monipuolisella toiminnalla lisättiin autistietoisuutta sekä autismitietoisuutta sekä edistettiin autismikirjon ihmisten oikeutta osallisuuteen elämän eri vaiheissa. Liiton toiminta tuki ja vahvisti myös jäsenyhdistyksiä. Vahvaa tukea tarvitsevien asioita ja oikeuksia pidimme myös esillä, mutta näiden eteen emme pystyneet resurssisyydestä toimimaan kaikilta osin niin vahvasti kuin oli tavoitteena.

Medianäkyvyys oli edelleen vahvaa. YLEn autismikirjoja käsitelleet tv-ohjelmat (Kirjolla-sarja, Nepsyt-sarja sekä Neurotyypit-elokuva) lisäsivät kiinnostusta autismikirjon kysymyksiin. Autismiliiton viestintä ja someaktiivisuus oli edelleen vahvaa sekä tavoitti laajasti ihmisiä. Erityistä kiitosta saatiin nopeasta ja rohkeasta toiminnasta tilanteissa, kun esimerkiksi mediassa nousi esiin autismikirjon kannalta haitallisia asioita tai näkökulmia. Mieliopikirjoituksia tehtiin vuoden aikana useita, myös maakuntalehtiin.

Vaikuttamistoiminta oli poikkeuksellisen aktiivista. Annoimme 15 omaa lausuntoa laki- ja muihin vastaaviin uudistuksiin, joissa toimimme esiin autismikirjon henkilöiden ja heidän läheistensä näkökulmaa ja tarpeita. Vammaispalvelulaki (ns. Valas-laki) oli edelleen koko vuoden aktiivisessa käsittelyssä. Vaikuttamistoiminnan saavutus oli, että lakiin saatiin huomioitua sosiaalisen toimintakyky jo vuoden 2022 käsittelyssä. Tämän puolustaminen nousi keskeiseen asemaan vuonna 2024, kun lain toimeenpanoa lykättiin ja laki avattiin uudelleen valmisteluun muun muassa

soveltamisalan osalta. Sosiaalinen toimintakyky oli poistettu laista tässä valmisteluvaiheessa. Lopulta sosiaalinen toimintakyky säilyi laissa vahvan vaikuttamistyön tuloksena. Laki hyväksyttiin loppuvuodesta 2024, mutta valitettavasti siihen tuli myös kaikkia vammaisryhmiä koskevia heikennyksiä.

Autismiliiton vaikuttamistyön asiantuntija toimi Eduskunnan nepsy-verkostossa sihteerinä. Nepsy-verkoston puheenjohtajisto ja muu verkosto olivat tärkeä kontakti liiton ja eduskunnan välillä. Autismiliiton henkilöstö on toiminut ja toimii myös eduskunnan erilaisten oppijoiden sekä eduskunnan vammaisasioiden yhteistyöryhmässä VAMYT-ryhmässä aktiivisissa rooleissa.

Autismiliiton asema vaikuttamiskentällä on vakiintunut ja liitto kutsutaan kaikkiin keskeisiin pöytiin, joissa autismikirjon asioita käsitellään. Pyyntöjä ja tekemisen paikkoja on paljon. Tämä lisää työpainetta organisaatiossa, jonka henkilöstömäärää ei ole pystytty tarpeesta huolimatta kasvattamaan.

Yhteistyö jatkui tiiviinä ns. kolmikannan eli ADHD-liiton ja Aivoliiton kanssa sekä kehitysvammajärjestöjen kanssa. Kehitysvammajärjestöt kokoontuivat vuoden aikana tiiviisti vaikuttajaryhmänä keskustelemaan Valas-lain tilanteesta sekä sen vaatimista vaikuttamistoimista. Yhteistyö oli erittäin toimivaa. Yhteistyön edelleen syventämistä tärkeimpien yhteistyökumppaneiden kanssa alettiin selvittämään vuoden aikana.

Kokemusasiantuntijoille on edelleen kasvava tarve. Myös vertaisosaajien kysyntä on suurta. Kokemustoimintaa kehitettiin niin, että osa kokemusasiantuntijoista koulutettiin kokemusvaikuttajiksi (ns. KoVa-toiminta), jotta he saavat valmiudet vaikuttavat niin paikallisesti, alueellisesti kuin sisäisesti liiton toimintaan.

Neuvontapalvelun kysyntä oli edelleen nousujohteinen. Valitettavasti vastaamattomien puheluiden määrä lisääntyi. Yhteydenottojen määrä on kasvanut vuodesta 2018 vuoteen 2024 463:lla

yhteydenotolla eli muutosprosentti on liki 68%.

Omarahoitteisella koulutustoiminnalla oli toinen kokonainen toimintavuosi. Tulos ei yltänyt tavoitteena olleelle tasolle. Autismin talvipäivien tulos oli aiempaa parempi, mikä kompensoi koulutustoiminnan pienemmän tuloksen. Samoin loppuvuodelle ajoittunut konsultaation osto liitolta korjasi taloustilannetta positiivisempaan suuntaan.

Lahjoituksia saatiin aiempaa enemmän ja siellä yhtenä erikseen mainittavana lahjoituksena oli muun muassa Vuoden Eeva -äänestyksen voittaneen Sointu Borgin lahjoitus Autismiliitolle.

Toimintavuoden aikana henkilöstössä oli muutoksia ja sisäisiä siirtymisiä toisiin tehtäviin. Riikka Kiilo aloitti Vertais- ja kokemustoiminnan päällikön sijaisena 1.1.2024. VeKo -suunnittelijan sijaisena aloitti puolestaan 1.1. 2024 Jenny Rosberg. Virpi Väisänen aloitti järjestötyön asiantuntijan sijaisena 1.1. 2024. Osa-aikainen toimistoapulainen jouduttiin irtisanomaan tuotannollis-taloudellisista syistä, niin että hänen työnsä päättyi kesäkuussa 2024. Paikka auki -rahoituksella palkatun viestintäassistentin Laura Hovilaisen määräaikainen työ päättyi huhtikuussa.

Taloudellinen tilanne

Taloudellista tilannetta on viime vuosien ajan heikentänyt se, että yleisavustuksessa ei ole huomioitu kustannustason nousua. Yleisavustus jää siis kustannuksiin nähden vuosi vuodelta enemmän jälkeen, vaikka maksettava summa pysyisi ennallaan. Lisäksi yleisavustukseen on kohdentumassa tuntuvia leikkauksia vuoden 2025 osalta, jotka vaativat ennakollisia toimia jo vuoden 2024 aikana.

Taloudellinen tilanne oli tiukka jo vuonna 2024. Säästöä jouduttiin hakemaan muun muassa lomauttamalla koko yleisavustuksella palkattu henkilöstö kahdeksi viikoksi. Tapaamiset ja kokoukset siirrettiin pääosin etätapaamiseksi, jolloin säästettiin majoitus-, matka- ja päivärahakuluista.

Tämä siitä huolimatta, että tarve lähitapaamisille on tunnistettu.

Samoin Kouvolan aluetoimistosta luovuttiin ja Helsingin toimisto muutti loppuvuodesta pienempiin ja edullisempiin toimitiloihin. Messuosallistumista vähennettiin minimiin, verkkokaupasta luovuttiin sekä tehtiin päätös tappiota tehneen paperisen Autismi-lehden muuttamisesta verkkolehdeksi. Lisäksi tehtiin päätös luopua liiton paperiesitteistä siitä huolimatta, että niiden tarve ja kysyntä on ollut suurta. Alettiin valmistella myös uuden tietoturvallisemman jäsenrekisterin käyttöön ottamista ja jäsenrekisterin siirtoa ADHD-liiton kanssa yhteistyössä hoidettavaksi.

Tilikauden tulos saatiin positiiviseksi 25 160,13 €:lla, mikä tuo toivottavaa puskuria vuodelle 2025, johon kohdistuu maan hallituksen päättämät historialliset ja suuret järjestöavustuksen leikkaukset.

Taloudellisen tuloksen kääntyminen positiiviseksi on vaatinut henkilöstöltä paljon joustoa. Epävarmuus, budjettileikkaukset sekä työkaverin irtisanominen ja määräaikaisen työntekijän töiden päättyminen säästösyistä aiheuttivat työhyvinvoinnin laskua ja monenlaista kuormaa työyhteisössä.

Suuri työmäärä, huoli oman työn jatkumisesta sekä autismikirjon henkilöiden tilanteesta yhteiskunnallisten leikkausten ja heikennysten vuoksi kuormittivat henkilöstöä. Työmäärän sopeuttaminen väheneviin resursseihin tilanteessa, jossa tarve ja kysyntä liiton toiminnalle ovat kasvaneet, on ollut vaikeaa. Työmäärä on kasvanut liian suureksi ja priorisointiin onkin kiinnitettävä vuonna 2025 erityistä huomiota.

Liittohallituksen kokoonpano vaihtui varsin paljon vuoden 2024 liittokokouksessa. Muutoksia aiheutti myös PAUT ry:n ero liitosta, jolloin heidän edustajansa jäivät pois hallituksesta. Liittokokouksessa valittiin myös uusi puheenjohtaja Petra Hietala-Rasku liitolle.

Puheenjohtaja ja uusi hallitus ovat onnistuneet työssään ja hallitustyöskentely on sujunut hyvin. Hallitustyöskentelyn tueksi aloitettiin ns. liitto-hallitusinfot, jotka pääosin toteutetaan viikkoa ennen varsinaista kokousta. Tämä on lisännyt kokousten sujuvuutta sekä rajannut kokouksen kestoja kohtuulliseksi. Henkilöstön ja hallituksen yhteistyö on kehittynyt entistä myönteisempään suuntaan.

PAUT ry:n lähtö Autismiliitosta oli harmillinen tapaus. Liiton näkökulmasta syyt erolle jäivät osin epäselviksi. Autismiliitto on kiinnostunut jatkamaan edelleen yhteistyötä PAUT ry:n kanssa. Kaiken kaikkiaan Autismiliitto saavutti kaikista vuodelle kohdistuvista haasteista huolimatta erinomaisesti vuodelle asetetut tavoitteet ja toiminta oli vaikuttavaa. Arviointikyselyssä saimme hyvät arviot niin henkilöstöltä, liittohallitukselta, jäsenyhdistyksiltä kuin sidosryhmiltäkin

Vuoden 2024 lahjoituspottia kasvatti huomattavasti Vuoden Eeva -äänestyksen voittaneen Sointu Borgin lahjoitus Autismiliitolle.

Liittohallituksen ja henkilöstön yhteinen työskentelypäivä Helsingissä maaliskuussa 2024.

LIITE 1 JA 2, TILINPÄÄTÖS JA TASE 2024

Autismiliitto ry

Tilinpäätös ajalta
1.1. - 31.12.2024

Autismiliitto ry

Hämeentie 105 A 2

00550 Helsinki

Kotipaikka Helsinki

Y-tunnus 1515607-5

Sisällys

	Sivu
Tase	3
Tuloslaskelma	5
Liitetiedot	6
Tilinpäätöksen allekirjoitus	7
Tilinpäätösmerkintä	7
Luettelo kirjanpidoista ja aineistoista	8

Tämä tilinpäätös on säilytettävä 31.12.2034 asti.

Tilinpäätöksen on toteuttanut

Tilingo Oy

Y-tunnus 0580710-2

TASE	31.12.2024	31.12.2023
V A S T A A V A A		
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineelliset hyödykkeet		
Koneet ja kalusto	54,04	72,06
Aineelliset hyödykkeet yhteensä	54,04	72,06
PYSYVÄT VASTAAVAT YHTEENSÄ	54,04	72,06
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	18 256,81	22 183,80
Muut saamiset	16 584,00	14 190,00
Siirtosaamiset	23 049,05	62 400,18
Lyhytaikaiset saamiset yhteensä	57 889,86	98 773,98
Rahat ja pankkisaamiset	177 437,60	132 663,97
VAIHTUVAT VASTAAVAT YHTEENSÄ	235 327,46	231 437,95
V A S T A A V A A Y H T E E N S Ä	235 381,50	231 510,01

TASE	31.12.2024	31.12.2023
V A S T A T T A V A A		
OMA PÄÄOMA		
Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)	62 441,09	61 256,84
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	25 160,13	1 184,25
OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ	87 601,22	62 441,09
VIERAS PÄÄOMA		
Lyhytaikainen vieras pääoma		
Saadut ennakot	39 144,00	15 414,10
Ostovelat	23 659,68	45 343,83
Muut velat	11 085,44	11 477,18
Siirtovelat	73 891,16	96 833,81
Lyhytaikainen vieras pääoma yhteensä	147 780,28	169 068,92
VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ	147 780,28	169 068,92
V A S T A T T A V A A Y H T E E N S Ä	235 381,50	231 510,01

TULOSLASKELMA

01.01.2024 - 31.12.2024

01.01.2023 - 31.12.2023

Varsinainen toiminta

Tuotot

STEA	327 428,24	263 602,41
Osallistumismaksut	200 803,27	194 746,38
Lehtituotot	17 209,05	19 111,85
Muut tuotot	18 294,97	4 218,43

Kulut

Henkilöstökulut	-674 138,97	-674 242,34
Poistot ja arvonalentumiset	-18,02	-24,02
Muut kulut	-486 974,14	-426 462,63

Tuotto-/kulujäämä

	-597 395,60	-619 049,92
--	-------------	-------------

Varainhankinta

Tuotot	40 912,00	38 977,18
Muut tuotot	11 672,96	13 359,37
Kulut	0,00	-2 115,00

Tuotto-/kulujäämä

	52 584,96	50 221,55
--	-----------	-----------

Sijoitus- ja rahoitustoiminta

Tuotot	0,00	25,00
Kulut	-29,23	-12,38

Tuotto-/kulujäämä

	-29,23	12,62
--	--------	-------

Yleisavustukset

	570 000,00	570 000,00
--	------------	------------

TILIKAUDEN TULOS

	25 160,13	1 184,25
--	-----------	----------

TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)

	25 160,13	1 184,25
--	-----------	----------

LIITETIEDOT

31.12.2024

31.12.2023

Tilinpäätöksen laatimisperiaatteet

Tilinpäätös on laadittu pien- ja mikroyritysjärjestyksen 1-4 lukujen pienyrityssäännöksiä käyttäen (PMA 1.1.5.1)

Annetut vakuudet ja taseen ulkopuoliset sitoumukset ja järjestelyt sekä eläkevastuut

Esineoikeudelliset vakuudet

Rahavakuus, maksettu vuokravakuus, Hämeentie 105 A 2, 00550 Helsinki	2 394,00	0,00
Rahavakuus, maksettu vuokravakuus, Pasilanraitio 9, 00240 Helsinki	14 190,00	14 190,00

Taseen ulkopuolisten taloudellisten sitoumusten yhteismäärä

Sitoumukset yhteensä	32 087,97	39 607,21
Leasingvastuut	2 178,00	3 630,00
Vuokravastuut	29 909,97	35 977,21

Henkilöstö

Henkilöstön keskimääräinen lukumäärä tilikauden aikana	13,00	13,00
--	-------	-------

Tilikauden palkat, palkkiot, eläkekulut ja muut henkilösivukulut

Palkat ja palkkiot	576 214,75	575 286,59
Eläkekulut	88 004,24	85 465,83
Muut henkilösivukulut	9 919,98	13 489,92
Henkilöstökulut yhteensä	674 138,97	674 242,34

Oman pääoman muutokset

Toimintapääoma (ed. tilikausien yli-/alijäämä) tilikauden alussa	62 441,09	61 256,84
Toimintapääoma (ed. tilikausien yli-/alijäämä) tilikauden lopussa	62 441,09	61 256,84
Tilikauden voitto	25 160,13	1 184,25
Oma pääoma yhteensä	87 601,22	62 441,09

Saadut avustukset

Saadut STEA avustukset yhteensä	907 997,07	801 706,00
Ay1	570 000,00	570 000,00
Ak 4224	113 972,00	110 002,00
AK 7	63 000,00	60 000,00
C10629 Paikka auki	7 155,69	26 250,00
C10997 E-Autismi	148 869,38	35 454,00
C12327 NOAT siirtoavustus Vailla vakinaista asuntoa ry:ltä	5 000,00	0,00

Siirtyvät avustukset

Siirtyvät avustukset on esitetty taseessa siirtyvissä erissä:
 AK 4224 siirtosaaminen 11.291,61€
 C 10997 E-Autismi saadut ennakot 23.802,87€
 AK 7 Jäsenyhdistysavustus siirtosaaminen ja saadut ennakot 10.805,89€
 C 12327 NOAT saadut ennakot 4.535,24€

Tilinpäätöksen allekirjoitus

Paikka:

Aika:

Petra Hietala-Rasku
PuheenjohtajaMarjukka Saarnisto
Hallituksen jäsen,
VarapuheenjohtajaSini Fomin
Hallituksen jäsen
12.3. 2025Kari Harjula
Hallituksen jäsenReijo Hämäläinen
Hallituksen jäsenAntti Kolari
Hallituksen jäsenJutta Rikola
Hallituksen jäsenVille Salminen
Hallituksen jäsenSanna Tomukorpi
Hallituksen jäsenSatu Taiveaho
Toiminnanjohtaja**Tilinpäätösmerkintä**

Suoritetusta tilintarkastuksesta on tänään annettu kertomus

Paikka:

Aika:

BDO Oy, tilintarkastusyhteisö
Hannele Stenmark KHT

Luettelo kirjanpidoista ja aineistoista

Kirjanpidot ja tositelajit sekä niiden säilyttämistapa

Tilinpäätös

Tilinpäätös ja tase-erittely

Tililuettelo ja saldoluetelot

Tilikohtainen tuloslaskelma

Tilikohtainen tase

Tililuettelo

Kirjanpidot

Pääkirjat

Palkkakirjanpito

Tositteet

Automaattiset tilinpäätöskirjaukset	1 - 2
Jaksotukset	2 - 6
Muut	1 - 63
Myyntilasku	2 - 645
Myyntisuoritus	1 - 2035
Ostolasku	1 - 1590
Ostosuoritus	1 - 546
Palkka	2 - 341
Pankki	1 - 114

SIGNATURES

ALLEKIRJOITUKSET

UNDERSKRIFTER

SIGNATURER

UNDERSKRIFTER

This documents contains 8 pages before this page
Dokumentet inneholder 8 sider før denne siden

Tämä asiakirja sisältää 8 sivua ennen tätä sivua
Dette dokument indeholder 8 sider før denne side

Detta dokument innehåller 8 sidor före denna sida

REIJO OLAVI HÄMÄLÄINEN

0ac493ff-0e9a-42bd-a6fa-2df506b8dc95 - 2025-03-12 17:11:47 UTC +02:00
BankID / MobileID - 245fcc36-d8f8-4317-9e31-7f7e9df8816f - FI

Ville Petteri Salminen

1e6f9584-5c62-4b4d-a479-70b8dc66f0ea - 2025-03-12 17:15:00 UTC +02:00
BankID / MobileID - a1276588-08a2-4cf1-9794-a7c388c8a866 - FI

SANNA JASMINA TOMUKORPI

3f526d0b-9c3c-49c9-9665-495ef9f3fc07 - 2025-03-12 17:14:34 UTC +02:00
BankID / MobileID - 4f3912aa-fbc9-4ada-96ba-12a46dd77274 - FI

Kari Olavi Harjula

865c4bf3-f1c1-4c87-8160-c70e33d86092 - 2025-03-12 17:15:37 UTC +02:00
BankID / MobileID - 1e07343a-cff9-444e-a19e-0917c945c96d - FI

JUTTA MAARIT RIKOLA

31de129f-a482-4330-be5b-b17e632c1e97 - 2025-03-12 17:14:51 UTC +02:00
BankID / MobileID - d9e37311-a959-4ffe-9e3e-7ba326000b42 - FI

Satu Kirsikka Taiveaho

Autismiliitto ry, FI15156075, 00240, 00240, Helsinki

2eddc9a1-7272-4c62-80ca-dac3f198494a - 2025-03-12 17:15:13 UTC +02:00
BankID / MobileID - 976e41c6-6cb7-4690-a3f1-9f351e9f22c2 - FI
Authority to sign - Asemavaltuutus - Ställningsfullmakt - Autoritet til å signere - Myndighed til at underskrive

PETRA MARJAANA HIETALA-RASKU

56cf385a-3d81-4c72-a4fc-81249d876b9e - 2025-03-12 17:17:00 UTC +02:00
BankID / MobileID - 8799549a-e1c3-47b5-accb-f419c862ab1c - FI

authority to sign	asemavaltuutus	ställningsfullmakt	autoritet til å signere	myndighed til at underskrive
representative	nimenkirjoitusoikeus	firmitteckningsrätt	representant	repræsentant
custodial	huoltaja/edunvalvoja	förvaltare	foresatte/verge	frihedsberøvende

SIGNATURES

ALLEKIRJOITUKSET

UNDERSKRIFTER

SIGNATURER

UNDERSKRIFTER

This documents contains 9 pages before this page
Dokumentet inneholder 9 sider før denne siden

Tämä asiakirja sisältää 9 sivua ennen tätä sivua
Dette dokument indeholder 9 sider før denne side

Detta dokument innehåller 9 sidor före denna sida

KIRSI HANNELE STENMARK

Company - Yritys - Företag - Selskap - Virksomhed: BDO Oy

92b245cf-04fb-436f-b061-fe2799936f93 - 2025-03-12 17:21:39 UTC +02:00

BankID / MobileID - af002f58-f8d2-4660-8068-d5902cc462d3 - FI

Authority to sign - Asemavaltuutus - Ställningsfullmakt - Autoritet til å signere - Myndighed til at underskrive

authority to sign
representative
custodial

asemavaltuutus
nimenkirjoitusoikeus
huoltaja/edunvalvoja

ställningsfullmakt
firmateckningsrätt
förvaltare

autoritet til å signere
representant
foresatte/verge

myndighed til at underskrive
repræsentant
frihedsberøvende